

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Kinsa si Jesus? — Usa ka Pagtuon sa Biblia nga KJV inubanan sa mga Numero ni Strong

KINSA SI JESUS · USA KA PANAW SA BIBLIA, GIKAN SA GENESIS HANGTOD SA PINADAYAG

Doktrina nga Bibliyanhon nga Patukoranan — ang Ebanghelyo ni Jesu-Cristo

PULONG SA PAGSUGOD

Pito ka gatos ka tuig sa wala pa matawo si Jesus, may usa ka propeta nga misulat kon unsa ang itawag niini nga bata. Dili kini usa ka ngalan nga ihatag mo sa usa ka tawo. Wala ikaw magkinahanglan nga motuo sa bisan unsa aron mabasa kining pagtuon. Kinahanglan lamang nga andam ka nga motan-aw. Hapit tanan nga buhi karon nakadungog sa ngalan nga Jesus. Diyutay ra kaayo ang nagbasa sa gisulti sa Bibliya mismo mahitungod kaniya ug nagtimbang-timbang niini alang sa ilang kaugalingon. Bisan unsa ang imong gituohan karon, ug bisan unsa ang imong natudloan, walay kalainan alang kanamo. Malipayon kami nga anaa ka dinhi aron pahiwidon ang imong pagsabot mahitungod kang Jesus gikan sa orihinal nga tinubdan. Ang matag bersikulo gipatik sa hingpit, aron makita nimo ang tibuk pahayag ug dili lamang usa ka bahin niini. Diin ang Bibliya nag-ingon sa direkta bahin sa usa ka butang, kining pagtuon nag-ingon niini. Diin ang usa ka konklusyon naggikan sa pagpahiluna sa mga bersikulo tapad-tapad, kining pagtuon nag-ingon usab niini. Walay bisan unsa dinhi nga nagsalig sa pulong sa bisan kinsang tawo lamang. Karon basaha ang gisulat sa propeta.

BUKSAN NGA ANGKLA

Isaias 9:6 Kay nahimugso ang usa ka bata alang kanato, gihatag alang kanato ang usa ka anak nga lalaki; ug ang pagdumala anaa sa iyang abaga; ug pagatawgon ang iyang ngalan nga Kahibulongang Magtatambag, Gamhanan nga Dios, Walay Kataposang Amahan, Prinsipe sa Kalinaw.

MAY BATA NGA NATAWO + MAY ANAK NGA GIHATAG → ANG IYANG NGALAN PAGATAWGON NGA ANG GAMHANANG DIOS.

Pito ka gatos ka tuig sa wala pa ang pagkatawo ni Jesus, usa ka propeta misulat nga kini nga bata pagatawgon Ang gamhanang Dios. Ang bata nga Jesus mihigda sa usa ka pasungan. Basaha hinay-

hinay ang bersikulo. Ang mga bersikulo naghisgot sa tibuok mensahe niini nga pagtuon.

A. ANG DIOS NGA MIINGON "MAGHIMO KITA" — USA KA DIOS, APAN LABAW SA USA NGA MISULTI

A1. Genesis 1:26 Miingon ang Dios, “Buhaton nato ang tawo sama sa atong hulagway, sunod kanato. Magdumala sila sa mga isda sa dagat, sa mga langgam sa kawanangan, sa mga binuhing mga mananap, sa tibuok kalibotan, ug sa matag mananap nga nagakamang sa kalibotan.” (27) Gibuhat sa Dios ang tawo sama sa iyang hulagway. Gibuhat niya siya sama sa iyang kaugalingong panagway. Gibuhat niya ang babaye ug ang lalaki.

BUHATON NATO ANG TAWO SAMA SA ATONG HULAGWAY, SUNOD KANATO → GIBUHAT SA DIOS ANG TAWO SAMA SA IYANG HULAGWAY.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Basaha ang Genesis 1:26 ug ang Genesis 1:27 nga managsama. Ayaw paluyaha ang kalainan tali sa duha ka bersikulo. Ang Genesis 1:26 nag-ingon "kita" ug "atong." Ang Genesis 1:27 nag-ingon "iyang kaugalingong dagway" ug "ang Dios naglalang," pareho nga singular. Ang Bibliya nagpahayag sa duha ka bersikulo nga magkatapad nga walay pagpangayo og pasaylo. Ang Bibliya yano lamang nagpahayag sa duha.)

A2. Genesis 3:22 Si Yahweh nga Dios miingon, “Karon ang tawo nahimong sama na kanato, nga nasayod sa maayo ug sa daotan. Busa karon kinahanglan dili na siya tugotan nga makakab-ot niini sa iyang kamot, ug makakuha gikan sa kahoy sa kinabuhi, makakaon niini, ug unya mabuhi sa kahangtoran.”

ANG TAWO NAHIMONG SAMA SA USA KANATO, SA PAGKAHIBALO SA MAAYO UG DAUTAN.

A3. Genesis 11:7 Umari kamo, manganaog kita ug libogon ang ilang pinulongan didto, aron nga dili na sila magkasinabot sa usag-usa.”

MANLUGSONG KITA + LISANGON ANG ILANG SINULTIHAN.

A4. Isaias 6:8 Nadungog ko ang tingog sa Ginoo nga nag-ingon, “Kinsa man ang akong ipadala; kinsa man ang molakaw alang kanato?” Unya miingon ako, “Ania ako; ipadala ako.”

KINSA MAN ANG MOLAKAW ALANG KANATO + UNYA MIINGON AKO?

(Ang akong personal nga panghunahuna: Tan-awa pag-ayo ang Isaias 6:8. Ang usa ka bersikulo nga kadto adunay duha ka porma diha sa managsamang tudling-pamulong: "Kinsay pagasugoon ko" ug "kinsay moadto alang kanamo." Ang mao rang tagpamulong naggamit sa singular nga porma ug sa plural nga porma nga managsama. Dili kini usa ka sayop sa pagsulat, ug dili kini ang Dios nga naggamit sa plural nga pulong sa paghulagway sa iyang kaugalingon nga usa ra. Ang mao rang sumbanan mahitabo sa daghang mga higayon, sa daghang lain-laing mga basahon sa Bibliya, sa milabay nga daghang mga siglo.)

A5. Deuteronomio 6:4 Paminaw, Israel: si Yahweh nga atong Dios usa ra. **[H259 echad ■]**

PAMINAW, ISRAEL: SI YAHWEH NGA ATONG DIOS USA RA.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ang Deuteronomio 6:4 nagmando sa tibuok nga pagtuon. Adunay usa ka Dios, ug usa lamang: dili duha, dili tulo, dili daghan. Bisan unsang bersikulo niini nga pagtuon nga magpasabot ug ikaduhang Dios gibasa nga sayop, ug ang Deuteronomio 6:4 mao ang sukdanan alang niana. Timan-i ang pulong nga Hebreohanon nga gigamit niini nga bersikulo alang sa "usa." Ang pulong mao ang echad. Kini mao gihapon ang pulong nga gigamit sa dihang ang gabii ug buntag gitawag nga USA ka adlaw, bisan tuod ang usa ka adlaw adunay duha ka bahin, ug sa dihang ang usa ka lalaki ug ang iyang asawa gitawag nga USA ka unod, bisan tuod sila duha ka tawo. Ang Bibliya nagpili ug pulong alang sa "usa" nga nagtugot sa labaw pa sa usa ka persona nga anaa niini. Ang Genesis 1:26 unya nagsulat nga ang Dios miingon, "buhaton ta.")

A6. Isaias 45:5 Ako si Yahweh, ug wala nay laing Dios gawas kanako. Sangkapan ko ikaw sa hinagiban alang sa gubat, bisan wala pa nimo ako mailhi;

AKO MAO SI JEHOVA + WALAY LAIN + WALAY DIOS GAWAS KANAKO.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ang Isaias 45:5 nagpahayag sa laing bahin niini nga kamatuoran, ug kini nga pagtuon dili molikay niini. Klaro nga gipahayag sa Dios nga walay laing Dios gawas kaniya. Bisan unsa pa ang makaplagan sa nahibiling mga panid dili gayod makadugang ug ikaduhang Dios. Ang ilang tinuod nga makaplagan mas katingalahan ug mas maayo pa kaysa ikaduhang Dios: ang usa ka Dios nga nagpaila sa iyang kaugalingon ngadto sa mga tawo.)

B. ANG USA NGA GITAWAG NGA MANULONDA SA GINOO — NGA GITAWAG USAB NGA DIOS

Ang pulong Hebreohanon nga gihubad nga "anghel" mao ang malak (H4397). Ang malak nagpasabot og usa nga gipadala. Ang malak naghigot sa buluhaton sa tawo nga gipadala, dili sa kinaiya niining tawhana. Timan-i kon unsa ang gihimo sa Biblia niining piho nga gipadala nga tawo sa mga asoy sa ubos.

B1. SI HAGAR SA KAMINGAWAN — GINGANLAN NIYA SIYA

Genesis 16:7 Nakaplagan siya sa anghel ni Yahweh didto sa tuboran sa tubig nga anaa sa kamingawan, ang tuboran nga anaa sa agianan paingon sa Shur. **[H4397 malak ■]** (8) Miingon siya, “Hagar, sulugoon ni Sarai, asa ka man gikan ug asa ka man moadto?” Ug miingon siya, “Milayas ako gikan sa akong agalong babaye nga si Sarai.” (9) Ang anghel ni Yahweh miingon kaniya, “Balik ngadto sa imong agalon nga babaye ug pailalom sa iyang pagdumala.” (10) Unya ang anghel ni Yahweh nag-ingon kaniya, “Padaghanon ko pag-ayo ang imong mga kaliwat, aron mahimo silang hilabihan ka daghan ug dili maihap.”

ANG MANULONDA SA GINOO MIINGON, PADAGHANON KO GAYUD ANG IMONG KALIWATAN.

Genesis 16:13 Busa ginganlan niya si Yahweh nga nakigsulti kaniya, “Ikaw ang Dios nga nakakita kanako,” kay miingon siya, “Magpadayon ba ako sa pagtan-aw, bisan ug nakakita na siya kanako?”

BUSA GINGANLAN NIYA SI YAHWEH NGA NAKIGSULTI KANIYA, “IKAW ANG DIOS NGA NAKAKITA KANAKO.

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Duha ka butang sa Genesis 16 nga angay mopahunong sa magbabasa. Una, ang gitawag nga "ang anghel ni Jehova" miingon "Padaghanon ko ang imong kaliwat." Wala siya moingon "padaghanon ni Jehova ang imong kaliwat." Nagsulti siya ingon nga siya mismo ang naghimo sa pagpadaghan. Ikaduha, ang teksto sa Bibliya mismo, dili ang opinyon ni Hagar, nagtawag niini nga anghel ni Jehova nga "si Jehova nga nagsulti kaniya." Gitawag ni Hagar kining tawhana nga "Ikaw nga Dios." Ang tigsaysay sa basahon sa Genesis miuyon sa gisulti ni Hagar.)

B2. ANG KAMOT LABAW SA CANANG ISAAC — NANUMPA SIYA PAGPASUBAY SA IYANG KAUGALINGON

Genesis 22:11 Ug unya ang anghel ni Yahweh mitawag kaniya gikan sa langit ug miingon, “Abraham, Abraham!” ug miingon si Abraham, “Ania ako.” (12) Miingon siya, “Ayaw pagbakyawa ang imong kamot batok sa bata, ni modagmal kaniya, kay nasayod na ako nga nahadlok ka sa Dios, sa pagpakita nga wala mo gihikaw ang imong anak nga lalaki, ang bugtong mong anak nga lalaki gikan kanako.”

ANG BUGTONG MONG ANAK NGA LALAKI GIKAN KANAKO.

Genesis 22:15 Ang anghel ni Yahweh mitawag kang Abraham sa ikaduhang higayon gikan sa langit (16) ug miingon—mao kini ang mensahe ni Yahweh, “Pinaagi sa akong kaugalingon manumpa ako nga tungod sa imong pagbuhat niining butanga, ug wala mihikaw sa imong anak nga lalaki, nga imong bugtong anak (17) pagapanalanginan ko gayod ikaw ug padaghanon pag-ayo ang imong kaliwatan sama kadaghan sa mga bituon sa kalangitan, ug sama kadaghan sa mga balas sa baybayon; ug ang imong kaliwatan manag-iya sa mga ganghaan sa ilang mga kaaway. (18) Pinaagi sa imong kaliwatan mapanalanginan ang tanang kanasoran sa kalibotan, tungod kay mituman ka man sa akong tingog.”

PINAAGI SA AKONG KAUGALINGON NANUMPA AKO, MIINGON ANG GINOO → DIHA SA IMONG BENIHON MABULAHAN ANG TANANG KANASURAN SA YUTA.

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Palandunga ang duha ka mga hugpong sa mga pulong sa Genesis 22:11-18. Ang unang hugpong sa mga pulong mao ang, "Wala mo pagdumili ang imong anak gikan KANAKO." Si Abraham naghalad sa iyang anak ngadto sa Dios. Ang mamumulong niini nga hugpong sa mga pulong nag-ingon nga ang anak wala idumili gikan sa mamumulong. Ang ikaduhang hugpong sa mga pulong mao ang, "Tungod sa akong kaugalingon nanumpa ako, nag-ingon si Jehova." Kaniadtong karaan, ang usa ka tawo manumpa pinaagi sa usa nga labaw pa kaniya. Ang usa ka linalang nga mensahero nga lamang nagdala sa mensahe dili manumpa pinaagi sa iyang kaugalingon. Ang usa ka linalang nga mensahero dili mopirma sa panumpa uban sa pakigsaad nga ngalan sa Dios. Ang Hebreo 6:13 naghatag

sa katarungan. Ang Hebreo 6:13 nagaingon nga ang Dios nanumpa pinaagi sa iyang kaugalinon nga kaugalinon. Ang Hebreo 6:13 nagpahayag sa katarungan: "kay siya walay bisan kinsa nga labaw pa kaniya nga iyang arang ikapanumpa.")

B3. NAKIG-BUGNO SI JACOB SA USA KA TAWO — UG GINGALAN ANG DAPIT NGA "ANG NAWONG SA DIOS"

Genesis 32:24 Nag-inusara nalang si Jacob, ug adunay usa ka tawo nga nakiglayog kaniya hangtod sa pagka-kaadlawon. (25) Sa pagkakita sa tawo nga dili niya mapildi si Jacob, iyang gihapak ang dapidapi ni Jacob. Nalisa ang dapidapi ni Jacob sa dihang nakiglayog siya kaniya. (26) Miingon ang tawo, "Buhii na ako kay hapit na mabuntag." Si Jacob miingon, dili ko ikaw buhian gawas king imo na akong panalanginan."

DUNAY USA KA TAWO NGA NAKIGDUMOG KANIYA → DILI KO IKAW BUHIAN, GAWAS KON PANALANGINAN MO AKO.

Genesis 32:28 Ang tawo miingon, "Dili na Jacob ang imong ngalan, kung dili Israel na. Kay nakiglayog ka sa Dios ug sa mga tawo ug midaog." (29) Nangutana si Jacob kaniya, "Palihog suginli ako sa imong ngalan." Mitubag siya, "Nganong nangutana ka man sa akong ngalan?" Ug unya gipanalanginan niya siya didto. (30) Gitawag ni Jacob ang dapit ug Peniel kay miingon siya, "Nakita ko ang panagway sa Dios, ug naluwas ang akong kinabuhi."

SAMA SA PRINSIPE, MAY GAHUM KA UBAN SA DIOS → NAKITA KO ANG DIOS SA NAWONG UGNAWONG, UG ANG AKONG KINABUHI GILUWAS.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ang teksto sa Genesis 32 nagtawag niining tawhana ug lalaki. Kining lalaki nga nakigbugno kang Jacob nag-ingon nga si Jacob adunay gahom UBAN SA DIOS. Ginganlan ni Jacob ang dapit ug "ang nawong sa Dios." Miingon si Jacob nga naluwas ang iyang kinabuhi. Nangutana si Jacob niining lalaki mahitungod sa ngalan. Wala mahatagan si Jacob ug ngalan, kondili usa lamang ka pangutana nga gibalik kaniya. Hinumdomi kining wala matubag nga pangutana bahin sa ngalan. Ang samang pangutana mobalik pag-usab, sa lahi nga basahon sa Biblia, gatosan ka tuig human niini.)

B4. ANG SEMBAK NGA NAGDILAAB — ANG ANGHEL NGA MAO ANG AKO MAO

Exodo 3:2 Didto mipakita ang anghel ni Yahweh kaniya diha sa nagkalayo nga sampinit. Mitan-aw si Moises, ug tan-awa, nagkalayo ang sampinit, apan wala kini masunog. (3) Miingon si Moises, "Moduol ako ug tan-awon kining kahibulongan nga butang, nganong wala man nasunog ang sampinit." (4) Sa dihang nakita ni Yahweh nga mipaduol siya aron motan-aw, gitawag siya sa Dios gikan sa sampinit ug miingon, "Moises, Moises." Miingon si Moises, "Ania ako." (5) Miingon ang Dios, "Ayaw pagpaduol! Huboa ang imong mga sapatos, kay ang dapit nga imong gitindogan mao ang yuta nga gigahin alang kanako." (6) Midugang pa siya, "Ako ang Dios sa imong amahan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob." Unya gitabonan ni Moises ang iyang nawong, tungod kay nahadlok siya nga motan-aw sa Dios.

ANG ANGHEL SA GINOO MIPAKITA DIHA SA DILAB SA KALAYO → GITAWAG SIYA SA DIOS GIKAN SA TUNGA SA SEMAK.

Exodo 3:14 Miingon ang Dios kang Moises, "AKO MAO AKO." Miingon ang Dios, "Kinahanglan nga sultihan nimo ang mga Israelita nga, 'AKO ang nagpadala kanimo.'"

AKO MAO ANG AKO MAO → ANG AKO MAO ANG NAGPADALA KANAKO NGADTO KANINYO.

(Ang akong personal nga panghunahuna: Ang Exodo 3:2 nag-ingon nga ang manulonda sa GINOO. Duha ka bersikulo human niini, ang Exodo 3:4 nag-ingon nga ang GINOO, ug ang Dios. Ang samang sampinit, ang samang kalayo, ug ang samang tingog nagpakita sa duha. Ang Bibliya wala gayod maghimo niini nga usa ka kasumpaki. Kining samang tingog unya naghatag sa ngalan nga dad-on sa Israel hangtod sa kahangtoran: AKO MAOY AKO.)

LAIN NGA PANGLANTAW, SAMA NGA TAGBOAN — ang nagdilaab nga sapinit ug si Jesus sa mga hawanan sa templo

Juan 8:56 Ang inyong amahan nga si Abraham nalipay nga makakita sa akong adlaw; nakakita siya niini ug siya nalipay." (57) Ang mga Judio miingon kaniya, "Wala pa ikaw nagpangidaron ug 50, unya ikaw nakakita na kang Abraham?" (58) Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod moingon ako

kaninyo, sa wala pa si Abraham, AKO anaa na.” (59) Unya mipunit sila ug mga bato aron sa pagbato kaniya, apan mitago si Jesus ug unya mibiya sa templo.

SA WALA PA MATAWO SI ABRAHAM, AKO MAO → UNYA MIPULOT SILA UG MGA BATO AROD ILABAY KANIYA.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ibutang kining duha ka talan-awon nga magkatapad ug tugoti ang kalainan nga motudlo. Sa kalibonan, ang tingog gikan sa kalayo miingon Ako Mao. Gitabonan ni Moises ang iyang nawong didto sa kalibonan. Sa templo, usa ka tawo nga nagtindog atubangan sa panon miingon Ako Mao. Ang panon mikuha ug mga bato. Ang panon wala malibog kon unsa ang giingon ni Jesus. Ang panon nakasabot pag-ayo kang Jesus. Ang panon naghukom nga ang mga pulong ni Jesus takos batohon. Matikdi usab nga si Jesus wala mag-ingon "sa wala pa matawo si Abraham, NAA AKO." Si Jesus miingon Ako Mao.)

B5. SI MANOAH UG ANG IYANG ASAWA — ANG NGALAN NGA KAHIBULONGAN

Mga Maghuhukom 13:3 Mitungha ang manulonda ni Yahweh atubangan sa babaye ug miingon kaniya, “Tan-awa karon, dili ka man mabuntis ug makapanganak, apan mahimo kang mabuntis ug manganak ug batang lalaki.

MITUNGHA ANG MANULONDA NI YAHWEH ATUBANGAN SA BABAYE UG MIINGON KANIYA → APAN MAHIMO KANG MABUNTIS UG MANGANAK UG BATANG LALAKI.

Mga Maghuhukom 13:17 Miingon si Manoa ngadto sa manulonda ni Yahweh, “Unsay ngalan nimo, aron makapasidungog kami kanimo sa dihang matuman ang imong pulong?” **[H6383 piliy ■]** (18) Miingon ang manulonda ni Yahweh ngadto kaniya, “Nganong nangutana ka man sa akong ngalan? Kahibulongan kini!”

NGANONG NANGUTANA KA MAN SA AKONG NGALAN? KAHIBULONGAN KINI?

Mga Maghuhukom 13:20 Sa dihang ang kalayo sa halaran paingon sa panganod, ang manulonda ni Yahweh mikayab uban sa kalayo nga gikan sa halaran. Nakita kini ni Manoa ug sa iyang asawa ug miyukbo sila nga gidapat sa yuta ang ilang mga dagway. (21) Wala na mitungha pag-usab ang manuonda ni Yahweh kang Manoa ug sa iyang asawa. Unya nasayran ni Manoa nga manulonda diay kadto ni Yahweh. (22) Miingon siya sa iyang asawa, “Nakasiguro gayod ako nga mamatay kita, tungod kay atong nakita ang Dios!”

ANG MANULONDA NI JEHOVA MISAKA SA KALAYO SA HALARAN → KITA MAMATAY GAYUD, KAY NAKAKITA KITA SA DIOS.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Adunay tulo ka butang nga labaw nga nabantog sa Maghuhukom 13. Nangayo si Manoa sa ngalan, sama gayod sa gibuhat ni Jacob sa Genesis 32. Ang ngalan gitagoan pag-usab gikan kang Manoa, niining higayona uban sa gipahayag nga hinungdan. Ang Hebreohanong pulong nga gihatag alang niana nga hinungdan mao ang piliy (H6383). Ang KJV naghubad sa piliy nga "sekreto." Ang piliy nagpasabot nga tinaha kaayo aron mahibaloan. Ang piliy naggikan sa samang gamot sa pele (H6382), ang pulong nga gihubad nga "Kahibulongan" sa Isaias 9:6, diin ginganlan ang bata nga natawo alang kanato. Kining mao ra nga anghel sa GINOO mitungas dayon diha sa dilaab sa halaran. Ang kaugalingong hinapos ni Manoa dili "nakakita kita ug anghel." Ang hinapos ni Manoa mao ang "nakakita kita sa Dios.")

B6. ANG KAPITAN SA GAWAS SA JERICHO — GISIMBA, UG GIHUBO ANG SAPATOS

Josue 5:13 Sa dihang atua si Josue duol sa Jerico, giyahat niya ang iyang mga mata ug mitan-aw, ug tan-awa, adunay tawo nga nagtindog diha sa iyang atubangan; gihulbot niya ang iyang espada ug anaa kini sa iyang kamot. Miadto si Josue kaniya ug miingon, “Dapig ka ba kanamo o sa among mga kaaway?”

[H8269 sar ■] (14) Miingon siya, “Wala niana. Kay ako ang pangulo sa kasundalohan ni Yahweh. Karon mianhi ako.” Unya mihapa si Josue sa yuta aron sa pagsimba ug miingon kaniya, “Unsa man ang isulti sa akong agalon sa iyang alagad?” (15) Ang pangulo sa kasundalohan ni Yahweh miingon kang Josue, “Huboa ang imong sandalyas gikan sa imong mga tiil, tungod kay ang dapit nga imong gitindogan balaan.” Ug gibuhat kini ni Josue.

MIHAPA SI JOSUE SA YUTA, UG MISIMBA → HUBOA ANG IMONG SAPATOS SA IMONG TIIL; KAY ANG DAPIT NGA IMONG GITINDOGAN BALAAAN.

LAHI NGA PANAN-AW, MISMONG PANGHITABO — duha ka tawo gisugo sa paghubo sa ilang mga sandalyas

Exodo 3:5 Miingon ang Dios, “Ayaw pagpaduol! Huboa ang imong mga sapatos, kay ang dapit nga imong gitindogan mao ang yuta nga gigahin alang kanako.”

HUBOA ANG IMONG MGA SAPATOS, KAY ANG DAPIT NGA IMONG GITINDOGAN MAO ANG YUTA NGA GIGAHIN ALANG KANAKO.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Timan-i ang samang sugo, sa hapit managsama nga mga pulong, gihatag sa duha ka lain-laing tawo, gatosan ka tuig ang gilay-on. Didto sa sagbot, ang sugo miabot gikan sa tingog nga gitawag sa teksto sa Bibliya nga ang LORD ug Dios. Sa gawas sa Jerico, ang sugo miabot gikan sa usa ka tawo nga nagtindog didto nga may espada sa iyang kamot. Si Josue mihapa ug misimba niini nga tawo. Ang tawo wala magdumili sa pagsimba. Itandi kana sa gibuhay sa usa ka tinuod nga binuhay nga anghel sa dihang usa ka tawo misulay pagsimba sa anghel. Ang anghel miingon, "Ako inigsoon mo nga sulugoon" (Pinadayag 19:10), ug "Simbaha ang Dios" (Pinadayag 22:9). Si Juan misulay pagsimba sa usa ka anghel sa duha ka higayon, ug sa duha ka higayon gidumilian kini sa anghel. Walay midumili sa pagsimba kang Josue sa gawas sa Jerico.)

B7. KARON ANG BAG-ONG TUGON NAGA-INGON UG BUTANG NGA TIN-AW KAAYO

Juan 1:18 Wala pa gayoy nakakita sa Dios sukad kaniadto. Ang usa ug bugtong nga Dios, nga anaa sa dughan sa Amahan, siya ang nagpaila kaniya. **[G1834 exegeomai ■] [G3439 monogenes ■]**

WALA GAYUD MAKAKITA SA DIOS BISAN KANUS-A ANG BISAN KINSA NGA TAWO → ANG BUGTONG ANAK NGA GIPANGANAK MAO ANG MIPADAYAG KANIYA.

Juan 5:37 Ang Amahan nga nagpadala kanako sa iyang kaugalingon nagpamatuod mahitungod kanako. Ni wala pa kamo sukad nga nakadungog sa iyang tingog ni nakakita sa iyang pamarog.

NI WALA PA KAMO SUKAD NGA NAKADUNGOG SA IYANG TINGOG NI NAKAKITA SA IYANG PAMAROG.

1 Timoteo 6:16 Siya lang gyud ang walay kamatayon nga nagpuyo sa kahayag nga dili maduolan. Walay tawo nga nakakita kaniya o nga makatan-aw kaniya. Sa iya ang pagtahod ug walay hangtod nga kagamhanan. Amen.

NAGPUYO SA KAHAYAG NGA WALAY TAWO NGA MAKADUOL → NGA WALAY TAWO NGA NAKAKITA, NI MAKAKITA.

Karon ibutang ang duha ka bahin sa Biblia nga magkatapad ug basaha ang duha ka bahin nga magkauban.

Ang Daang Tugon nagaingon, sa balikbalik, nga ang mga tawo NAKAKITA niini nga persona, nakigsulti niini nga persona, nangaon sa atubangan niini nga persona, nagsangka niini nga persona, ug nabuhi.

Ang Bag-ong Tugon nag-ingon, sa tin-aw ug sa tulo ka higayon, nga walay tawo nga nakakita na sa Dios nga Amahan, ug walay tawo nga makakita sa Dios nga Amahan.

Ang duha ka pahayag matuod. Ang tawo nga nakita sa mga tawo sa Daang Tugon ug ang Amahan nga wala makita sa mga tawo dili busa managsama nga persona. Gipahayag ni Juan kinsa ang nakita nga persona. Siya nag-ingon nga ang nakita nga persona mao ang bugtong Anak, ang Anak nga anaa sa sabakan sa Amahan, ug nga kini nga Anak nagpahiluna sa Diyos nga Amahan sa gawas diin ang Diyos nga Amahan makita.

[MGA BERSIKULO NGA GITAGO SA USA — WALAY USA KA BERSIKULO NGA MAG-INGON NIINI NGA NAG-INUSARA]

(Ang akong personal nga hunahuna: Pagbantay ug pagmatinud-anon gayod dinhi, kay dinhi mismo mahimong magsugod ang usa ka tawo sa pagdugang sa Bibliya. Unsa ang DIRETSO NGA GIPAHAYAG: ang mismong teksto sa Daang Tugon nagtawag niining pinadala nga tawo nga LORD ug Dios, ug ang mga tawo nga nakigkita niini nga pinadala nagsulti sa

samang butang. Kanang bahina dili usa ka konklusyon. Kanang bahina mao ang giingon sa mga pulong. Unsa ang NAABOT PINAAGI SA PAGSUMPAY SA MGA BERSIKULO: nga kining piho nga makita nga tawo mao gayod ang Anak. Walay bisan usa ka bersikulo nga nag-ingon "ang anghel sa LORD sa Genesis 16 mao si Jesus." Kini nga konklusyon naabot pinaagi sa pagbutang sa Juan 1:18, Juan 5:37, ug 1 Timoteo 6:16 tapad sa mga asoy sa Daang Tugon ug sa pagpangutana kung kinsa ang nakita. Mao kana ang hinungdan nga ang tag anaa didto, ug ang tag magpabilin didto.)

B8. UG ANG MENSAHERO-NGA-MAO-ANG-GINOO MITUNGHA PA GIHAPON SA KATAPUSAN GAYUD SA DAAN NGA TUGON

Malaquias 3:1 “Tan-awa, ipadala ko ang akong mensahero, ug andamon niya ang dalan alang kanako. Unya ang Ginoo nga inyong gipangita, kalit lang motungha diha sa iyang templo. Ang mensahero sa kasabotan nga inyong gikahimut-an, tan-awa, moabot na siya,” nag-ingon si Yahweh nga gamhanan. **[H4397 malak ■]**

IPADALA KO ANG AKONG MENSAHERO + SIYA MAOY MOANDAM SA DALAN SA AKONG ATUBANGAN → ANG GINOO SA KALIT MOANHA SA IYANG TEMPLO, BISAN ANG MENSAHERO SA PAKIGSAAD.

LAHI NGA PANGLANTAW, PAREHAS NGA TAHO — ang sinugo nga gisaad, ug ang sinugo nga naila

Marcos 1:2 Ingon sa nahisulat sa Isaias ang propeta, “Tan-awa, akong ipadala ang akong mensahero sa imong atubangan, ang usa nga moandam sa imong agianan. (3) “Ang tingog sa usa ka tawo nagtawag ngadto sa kamingawan, 'Himoa nga andam ang dalan sa Ginoo, Himoa ang iyang agianan nga tul-id.’” (4) Sa pag-abot ni Juan, siya nangbawtismo didto sa kamingawan ug nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala.

TAN-AWA, AKONG IPADALA ANG AKONG MENSAHERO SA IMONG ATUBANGAN → HIMOA NGA ANDAM ANG DALAN SA GINOO.

(Akong personal nga mga hunahuna: Ang Malaquias 3:1 naggalan ug duha ka gipadala nga tawo sa usa lang ka bersikulo. Ang usa ka gipadala nga tawo mouna aron limpyohan ang dalan. Ang lain nga gipadala nga tawo gitawag ug "ang Ginoo" ug "ang mensahero sa pakigsaad." Kining ikaduha nga gipadala nga tawo mao ang moabot sa kaugalingong templo sa Ginoo. Gisugdan ni Marcos ang Ebanghelyo ni Marcos pinaagi sa pagkutlo niini gayong linya gikan sa Malaquias 3:1. Ginganlan ni Marcos ang tigalimpyo sa dalan ingon si Juan, didto sa kamingawan. Kini nagbibilin sa ikaduhang gipadala nga tawo nga wala hingalani ni Marcos nianang panahona. Ang Daang Tugon nagtapos nga naghulat sa usa ka mensahero nga mao ang Ginoo. Ang Bag-ong Tugon nagsugod uban niining sama nga mensahero nga naglakaw sulod.)

C. ANG KAHoy NGA GIPAHAMTANG SA BUGTONG ANAK — SI ABRAHAM UG SI ISAAC SA BUKID

C1. Genesis 22:2 Unya miingon ang Dios, “Dad-a ang imong anak, ang bugtong mong anak nga lalaki nga si Isaac nga imong hinigugma, ug adto sa yuta sa Moriah. Ihalad siya didto ingon nga halad sinunog sa usa sa mga kabukiran didto, nga akong isulti kanimo. **[H3173 yachiyd ■]**

KUHAA KARON ANG IMONG ANAK, ANG IMONG BUGTONG ANAK NGA SI ISAAC, NGA IMONG GIHIGUGMA → IHALAD SIYA DIHA NGA HALAD-NGA-SINUNOG.

C2. Genesis 22:6 Unya gikuha ni Abraham ang sugnod alang sa halad sinunog ug gipapas-an kini kang Isaac nga iyang anak. Gidala niya sa iyang kamot ang kalayo ug ang punyal; ug nangadto na silang duha. **[H6086 ets ■]**

UNYA GIKUHA NI ABRAHAM ANG SUGNOD ALANG SA HALAD SINUNOG UG GIPAPAS-AN KINI KANG ISAAC NGA IYANG ANAK → UG NANGADTO NA SILANG DUHA.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Sa Genesis 22:6, ang amahan wala magdala sa kahoy. Si Isaac mao ang nagdala sa kahoy paingon sa bungtod. Ibutang ni Abraham si Isaac sa ibabaw niana nga kahoy. Ang Hebreohanong pulong para nianang kahoy mao ang ets (H6086). Kini ang kasagarang pulong alang sa buhi nga kahoy, ug usab alang sa giputol nga troso. Ang mao gihapong pulong maoy ginganlan sa kahoy sa kinabuhi, ug sa kahoy nga anaa sa taliwala sa tanaman.)

C3. Genesis 22:7 Nakigsulti si Isaac sa iyang Amahan ug miingon, “Amahan ko.” ug mitubag siya, “Ania ako, akong anak.” Miingon siya, “Tan-awa, may kalayo ug pangsugnod dinhi, apan diin na man ang

karnero alang sa halad sinunog?” (8) Miingon si Abraham, “Ang Dios sa iyang kaugalingon magapatagbo sa karnero alang sa halad sinunog, anak ko.” Busa mipadayon na silang duha.

ASA MAN ANG NATING KARNERO PARA SA HALAD-NGA-SINUNOG? → ANG DIOS MAGATAGANA SA IYANG KAUGALINGONG NATING KARNERO.

C4. Genesis 22:13 Mihangad si Abraham ug ania karon, sa iyang likod adunay laking karnero nga nagapos ang sungay sa kasagbotan. Giadto ug gikuha ni Abraham ang laking karnero ug gihalad ingon nga halad sinunog puli sa iyang anak.

USA KA KARNERO NGA LAKE NGA NASIKOT SA SAMPINIT PINAAGI SA IYANG MGA SUNGAY → GIHALAD NIYA KINI ISIP HALAD-SINUNOG PULI SA IYANG ANAK.

Genesis 22:14 Busa gitawag ni Abraham kadtong dapita ug, “Si Yahweh ang magapatagbo,” ug gitawag kini niining panahona, “Sa bukid ni Yahweh ipatagbo kini.”

SA BUKID NI YAHWEH IPATAGBO KINI.

(Akong personal nga mga hunahuna: Palandunga pag-usab ang pangutana sa anak sa Genesis 22:7: hain ang nating karnero? Gitubag ni Abraham ang pangutana. Ang tubag ni Abraham miabot sa layo pa kay sa iyang nasayran. Miingon si Abraham, "Ang Dios magatagana sa iyang kaugalingon ug nating karnero alang sa halad-nga-sinunog." Kanang mga pulong makadala ug duha ka kahulugan. Ang usa ka kahulugan mao nga ang Dios mokuha ug nating karnero alang sa iyang kaugalingong gamit. Ang laing kahulugan mao nga ang Dios motagana sa iyang kaugalingon isip ang nating karnero. Ang gitagana gayod sa Dios niadtong adlaw mao ang usa ka LAKING KARNERO, dili nating karnero. Ang laking karnero usa ka hingpit nga hamtong nga laking karnero. Kini nga laking karnero namatay puli sa anak, nasikop pinaagi sa mga sungay. Ang pangutana ni Isaac gitubag didto sa bukid sa usa ka pagsabot. Ang pangutana ni Isaac gibiyaan usab nga bukas sa laing pagsabot. Aduna gihapoy nutang nga nating karnero. Ginganlan ni Abraham ang dapit uban sa saad diha sa umaabot nga panahon: "diha sa bukid ni Jehova kini pagatan-awon.")

LAHI NGA PANGHUNAHUNA, MAO RA GIHAPON ANG TABIL — ang anak nga nagdala sa kahoy, ug ang Anak nga midala sa krus

Genesis 22:6 Unya gikuha ni Abraham ang sugnod alang sa halad sinunog ug gipapas-an kini kang Isaac nga iyang anak. Gidala niya sa iyang kamot ang kalayo ug ang punyal; ug nangadto na silang duha.

GIPAHIMUTANG NI ABRAHAM ANG KAHOT DIHA SA IYANG ANAK NGA SI ISAAC → NANGADTO SILANG DUHA UBAN SA USA'G USA.

Juan 19:17 Unya gikuha nila si Jesus, ug migawas siya, nga nagpas-an sa krus alang sa iyang kaugalingon, ngadto sa dapit nga gitawag “Ang Dapit sa Kalabira,” nga sa Hebreo gitawag nga “Golgota.”

UNYA GIKUHA NILA SI JESUS, UG MIGAWAS SIYA, NGA NAGPAS-AN SA KRUS ALANG SA IYANG KAUGALINGON.

Juan 19:18 Gilansang nila si Jesus didto, ug uban kaniya ang duha ka laing tawo, usa sa matag kilid, uban kang Jesus nga anaa sa tunga.

DIHA ILANG GILANSANG SIYA + SI JESUS SA TUNGA.

(Akong personal nga mga hunahuna: Usa ka amahan, usa ka bugtong anak nga gihigugma sa amahan, usa ka bungtod, kahoy nga gibutang sa likod mismo sa anak, ug ang anak nga naglakaw pataas nga nagpas-an niadtong kahoy. Kining talan-awon nahitabo sa duha ka higayon diha sa Bibliya. Sa unang higayon, sa Genesis 22, gipahunong sa Dios ang kutsilyo. Gibutang sa Dios ang usa ka baye nga karnero nga puli sa dapit sa anak. Sa ikaduhang higayon, didto sa krus, walay nagpahunong sa kamatayon. Niining higayona, ang Anak mao ang puli. Timan-i ang usa pa ka kalainan tali sa duha ka talan-awon. Nangutana si Isaac, "hain man ang nating karnero?" Walay tubag sa pangutana ni Isaac niadtong adlaw. Ang tubag miabot sa ulahi, didto sa Suba sa Jordan, gikan kang Juan. Gitudlo ni Juan ang usa ka tawo nga naglakaw padulong kaniya.)

C5. Juan 1:29 Sa sunod nga adlaw nakita ni Juan si Jesus nga paingon kaniya ug niingon, “Tan-awa, ania ang Nating Karnero sa Dios nga mokuha sa sala sa kalibotan!

TAN-AWA, ANIA ANG NATING KARNERO SA DIOS NGA MOKUHA SA SALA SA KALIBOTAN.

C6. Genesis 22:2 Unya miingon ang Dios, “Dad-a ang imong anak, ang bugtong mong anak nga lalaki nga si Isaac nga imong hinigugma, ug adto sa yuta sa Moriah. Ihalad siya didto ingon nga halad sinunog sa usa sa mga kabukiran didto, nga akong isulti kanimo.

Juan 3:16 Kay gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibotan, nga iyang gihatag ang bugtong niyang Anak, nga bisan kinsa ang motuo kaniya dili mamatay apan makabaton ug kinabuhing walay kataposan.

[G3439 monogenes ■]

ANG IMONG BUGTONG ANAK, NGA IMONG GIHIGUGMA → GIHATAG NIYA ANG IYANG BUGTONG ANAK.

C7. Hebreohanon 11:17 Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, human siya gisulayan, gihalad si Isaac. Oo, siya nga malipayong midawat sa mga saad naghalad sa iyang bugtong anak nga lalaki (18) mahitungod kaniya nga kini ginaingon, “Gikan kang Isaac ang imong mga kaliwatan pagatawagong” (19) Si Abraham naghunahuna nga makahimo ang Dios sa pagbanhaw kang Isaac gikan sa mga patay, ug sa mahulagwayong pagkasulti, iya gayod siyang naangkon pagbalik.

GIHALAD NIYA ANG IYANG BUGTONG NGA ANAK → NAGHUNAHUNA NGA ANG DIOS MAHIMONG MOBANHAW KANIYA, BISAN GIKAN SA MGA PATAY.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ang magsusulat sa basahon sa Hebreohanon migamit sa samang Gregong pulong alang kang Isaac nga gigamit ni Juan alang kang Jesus. Kana nga pulong mao ang "bugtong nga anak," monogenes (G3439). Ang magsusulat sa Hebreohanon nagsulti kanato kung unsa ang gihunahuna ni Abraham samtang naglakaw pasaka sa bukid. Naghunahuna si Abraham nga mahimo sa Dios ang pagbanhaw sa bata gikan sa mga patay. Giingnan ni Abraham ang mga batan-ong lalaki sa tiilan sa bungtod, "Ako ug ang bata moadto didto ug mosimba, ug mobalik kaninyo." Nagdahom si Abraham nga makalakaw balik pagkanaog sa bukid uban ni Isaac. Nadawat ni Abraham pagbalik si Isaac, matod sa magsusulat sa Hebreohanon, "sa usa ka pananglitan." Ang pananglitan dinhi nagpasabot ug usa ka larawan o simbolo. Tulo ka adlaw human sa sugo, ang usa ka anak nga daw patay na mibalik nga buhi.)

USA KA NOTA MAHITUNGOD SA DAPIT — usa ka nagsuportang nota, dili usa ka pahayag nga tin-aw gihimo sa mga bersikulo

2 Cronicas 3:1 Unya gisugdan ni Solomon ang pagtukod sa balay ni Yahweh didto sa Jerusalem sa Bukid sa Moria, diin nagpakita si Yahweh ngadto kang David nga iyang amahan. Giandam niya ang dapit nga giplano ni David alang niini, didto sa giokanan ni Arauna nga Jebusihanon.

UNYA GISUGDAN NI SOLOMON ANG PAGTUKOD SA BALAY NI YAHWEH DIDTO SA JERUSALEM SA BUKID SA MORIA.

[MGA BERSIKULO NGA GITAGO SA USA — WALAY USA KA BERSIKULO NGA MAG-INGON NIINI NGA NAG-INUSARA]

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Ang Genesis 22:2 naghingalan sa dapit nga gipadala sa Dios kang Abraham nga yuta sa Moriah. Ang 2 Cronicas 3:1 naghingalan sa dapit diin gitukod ni Solomon ang templo nga bukid sa Moriah, sa Jerusalem. Ang bukid sa hapit na nga paghalad kang Isaac ug ang bukid sa matag ulahing paghalad sa templo busa managsama ang ngalan. Ang Jerusalem mao usab ang samang siyudad diin ang mga sundalo naglansang kang Jesus sa gawas sa paril sa siyudad. Isulti lamang ang gisulti sa mga bersikulo. Ang mga bersikulo wala magsulti nga ang Golgota mao ang samang bato sa Moriah. Ang mga bersikulo naghigot sa samang ngalan, sa samang kabungtoran, ug sa samang siyudad. Ang mga pulong mismo ni Abraham mao ang "sa bukid ni GINOO kini makita." Gisulti ni Abraham kining mga pulong sa umaabot nga panahon.)

D. ANG NAG-ANTOS NGA ALAGAD — ANG KAPITULO NGA NAGHULAGWAY SA KRUS SA WALA PA MAGLUNGAD ANG MGA KRUS

D1. Isaias 52:13 Tan-awa, magmalampuson ang akong alagad; ipahitaas siya ug igatuboy, ug pasidunggan siya. (14) Ingon nga daghan ang mangalisang kanimo—dili na mahitsura ni bisan kinsa ang iyang panagway, ug dili na sama sa tawo ang iyang hulagway. (15) Bisana man niana, wisik-wisikan sa akong alagad ang daghang kanasoran ug itak-om sa mga hari ang ilang mga baba tungod kaniya. Tungod niana bisan wala sila gisultihan, makakita sila, ug bisan wala sila nakadungog, makasabot sila.

ANG IYANG NAWONG NABALDADO LABAW SA BISAN KINSANG TAWO → MAO NGA MOWISIKWISIK SIYA SA DAGHANG KANASORAN.

D2. Isaias 53:1 Kinsa ba ang motuo sa ilang mga nadungog gikan kanato, ug kinsa man ang padayagan sa gahom ni Yahweh? (2) Kay motubo siya sama sa linghod nga tanom sa atubangan ni Yahweh, ug sama

nga moturok kini sa uga nga yuta; dili siya maayong tan-awon o matahom; sa dihang makita nato siya, wala siyay kaanyag nga makadani kanato.

KINSA BA ANG MOTUO SA ILANG MGA NADUNGOG GIKAN KANATO? → WALA SIYAY KAANYAG NGA MAKADANI KANATO.

D3. Isaias 53:3 Gitamay siya ug gisalikway sa katawhan; usa ka tawo sa kasub-anan, ug adunay kasakitan. Kansang mga tawo nga nagtabon sa ilang mga nawong palayo kaniya, ug gitamay siya; ug giisip nato siya nga walay bili.

USA KA TAWO SA KASUB-ANAN, UG ADUNAY KASAKITAN → UG GITAMAY SIYA; UG GIISIP NATO SIYA NGA WALAY BILI.

D4. Isaias 53:4 Apan giako niya ang atong mga kasakitan ug gipas-an ang atong mga kasub-anan; bisan pa man niana, giisip nato nga gisilotan siya sa Dios, gilatos sa Dios, ug gisakit. (5) Apan gisamaran siya tungod sa daotan natong binuhatan; gidagmalan siya tungod sa atong mga sala. Nasinatian niya ang pagsilot alang sa atong kalinaw, ug nangaayo kita pinaagi sa iyang mga samad.

SIYA GISAMARAN TUNGOD SA ATONG MGA KALAPASAN + GIDUGMOK TUNGOD SA ATONG MGA SALA → PINAAGI SA IYANG MGA LATOS KITA NAAYO.

D5. Isaias 53:6 Sama kitang tanan sa mga karnero nga nahisalaag; nga ang matag-usa kanato nagsubay sa kaugalingong dalan, ug gipahamtang ni Yahweh kaniya ang tanan natong kalapasan.

SAMA KITANG TANAN SA MGA KARNERO NGA NAHISALAAG → UG GIPAHAMTANG NI YAHWEH KANIYA ANG TANAN NATONG KALAPASAN.

D6. Isaias 53:7 Gilutos siya; bisan pa man niana gipaubos niya ang iyang kaugalingon, wala niya giablihan ang iyang baba; sama sa nating karnero nga gidala ngadto sa ihawanan, ug mihilom siya sama sa nating karnero nga dad-on sa tigtupi sa balhibo niini, busa wala siya mitingog.

SAMA SA NATING KARNERO NGA GIDALA NGADTO SA IHAWANAN → BUSA WALA SIYA MITINGOG.

D7. Isaias 53:8 Gidakop siya ug gihukman siya sa hukmanan; wala na bay nakahunahuna mahitungod kaniya nianang panahona? Apan gipapahawa siya gikan sa yuta sa mga buhi; gisilotan siya tungod sa kasaypanan sa akong katawhan.

APAN GIPAPAHAWA SIYA GIKAN SA YUTA SA MGA BUHI → GISILOTAN SIYA TUNGOD SA KASAYPANAN SA AKONG KATAWHAN.

D8. Isaias 53:9 Gitipon ang iyang lubnganan sa mga makasasala, uban sa tawong dato sa iyang kamatayon, bisan tuod wala siya makasala, walay pagpanglimbong sa iyang baba.

GITIPON ANG IYANG LUBNGANAN SA MGA MAKASASALA + UBAN SA TAWONG DATO SA IYANG KAMATAYON → BISAN TUOD WALA SIYA MAKASALA.

D9. Isaias 53:10 Apan mao kini ang pagbuot ni Yahweh nga pagasamaran siya ug pagasakiton. Sa dihang gihalad niya ang iyang kinabuhi alang sa sala, makita niya ang iyang kaliwat, lugwayan niya ang iyang mga adlaw, ug matuman diha kaniya ang katuyoan ni Yahweh.

KON IMONG HIMOON ANG IYANG KALAG NGA HALAD PARA SA SALA → MAKITA NIYA ANG IYANG BENIHON, PAHATAGON SA HABA SA IYANG MGA ADLAW.

D10. Isaias 53:11 Human sa pag-antos sa iyang kinabuhi, makita niya ang kahayag ug mapuno siya sa kajibalo. Ang akong alagad nga matarong maoy mohatag ug katarong sa kadaghanan; pas-anon niya ang ilang mga kalapasan. (12) Busa ihatag ko ang iyang bahin taliwala sa kasundalohan, ug bahinon niya ang mga butang uban sa kadaghanan, kay gitugyan man niya ang iyang kaugalingon sa kamatayon ug giisip nga makasasala. Gipas-an niya ang sala sa tanan ug nangamuyo alang sa mga kasaypanan.

IYANG GIULA ANG IYANG KALAG NGADTO SA KAMATAYON + SIYA GIISIP UBAN SA MGA MALAPASON → IYANG GIDALA ANG SALA SA DAGHAN, UG NAGHIMO SA PANGAMUYO ALANG SA MGA MALAPASON.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Basaha ang Isaias 53:9 ug unya ang Isaias 53:10 pag-usab, sa han-ay. Ang una nag-ingon nga ang alagad NAMATAY ug gilubong sa lubnganan sa usa ka dato. Ang ikaduha nag-ingon nga human ang kalag sa alagad mahimong halad alang sa sala, ang alagad MAKAKITA sa iyang kaliwat ug MAGPALUGWAY sa iyang mga adlaw. Kining duha ka pahayag dili mahimong tinuod nga managsama alang sa usa ka tawo nga magpabilin nga patay. Ang pagkabanhaw nahisulat niini nga kapitulo sa Isaias, pito ka gatos ka tuig sa wala pa mahitabo ang pagkabanhaw.)

LAHI NGA PANGHUNAHUNA, MAO RA GIHAPON ANG TABIL — ang panid sa propeta, ug ang usa ka tawo sa karwahi nga nagbasa niini sa makusog nga tingog

Mga Buhat 8:32 Karon ang basahon sa kasulatan nga maoy gibasa sa taga-Etiopia mao kini, “Siya gidala sama sa karnero nga paingon sa ihawanan; ug sama sa usa ka nating karnero didto sa atubangan sa iyang manggugupit hilom, ug wala niya gibuka ang iyang baba: (33) Sa pagpakaulaw kaniya ang iyang paghukom gihikaw: Kinsa man ang mopahayag sa iyang kaliwatan? Tungod kay ang iyang kinabuhi gikuha gikan sa kalibotan.” (34) Busa ang yunoko nangutana kang Felipe, ug nag-ingon, “Ako nagpakiluoy kanimo, kang kinsa man ang propeta nakigsulti? Sa iyaha bang kaugalingon, o sa ubang tawo?” (35) Si Felipe nagsugod ug saysay; siya misugod niini nga kasulatan sa Isaias alang sa pagsangyaw mahitungod kang Jesus ngadto kaniya.

KANG KINSA ANG GISULTIHAN NIINI SA PROPETA? → NAGSUGOD SI FELIPE NIINING MAOMONG KASULATAN, UG GIWALI KANIYA SI JESUS.

(Ang akong personal nga hunahuna: Kini usa ka matinud-anon nga pangutana, gisulti sa dinaguok nga tingog sa usa ka tawo nga wala pa gayud makadungog sa tubag. Ang pangutana mao: kang kinsa nagsulti ang propeta? Ang tubag dili kabubut-on nga opinyon ni Felipe. Nagsugod si Felipe niana gayud nga bersikulo sa Isaias 53. Giwali ni Felipe si Jesus gikan niana nga bersikulo. Ang kaugalingong pagbasa sa mga apostoles sa Isaias 53 gisulat alang kanato. Walay usa nga kinahanglan magpangagpas mahitungod sa pagbasa sa mga apostoles sa Isaias 53.)

E. IMMANUEL — DIOS UBAN KANATO, ANG BATA NGA NATAWO UG ANG ANAK NGA GIHATAG

E1. Isaias 7:14 Busa ang Ginoo mohatag kaninyo nga katawhan sa timailhan; tan-awa, magmabdos ang batan-ong babaye, manganak ug usa ka lalaki, ug pagatawgon ang iyang ngalan nga Immanuel.

[H6005 Immanuwel ■] [H5959 almah ■]

BUSA ANG GINOO MOHATAG KANINYO NGA KATAWHAN SA TIMAILHAN; TAN-AWA → MAGMABDOS ANG BATAN-ONG BABAYE, MANGANAK UG USA KA LALAKI, UG PAGATAWGON ANG IYANG NGALAN NGA IMMANUEL.

E2. Isaias 9:6 Kay nahimugso ang usa ka bata alang kanato, gihatag alang kanato ang usa ka anak nga lalaki; ug ang pagdumala anaa sa iyang abaga; ug pagatawgon ang iyang ngalan nga Kahibulongang Magtatambag, Gamhanan nga Dios, Walay Kataposang Amahan, Prinsipe sa Kalinaw. **[H6382 pele ■]** (7) Walay kataposan ang pag-uswag sa iyang panggamhanan ug sa pakigdait, samtang nagdumala siya sa trono ni David, ug sa iyang gingharian, sa pagtukod ug pagpabilin niini uban sa pagkamakiangayon ug pagkamatarong gikan niini nga panahon hangtod sa umaabot ug hangtod sa kahangtoran. Ang magbuhat niini mao ang kadasig sa tinguha ni Yahweh nga labawng makagagahom.

USA KA BATA MATAWO + USA KA ANAK IGAHATAG → ANG IYANG NGALAN PAGATAWGON NGA MAKAGAGAHUM NGA DIOS, AMAHAN SA WALAY KATAPUSAN → SA PAGTUBO SA IYANG PANGGAMHANAN WALAY KATAPUSAN.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Tan-awa ang han-ay sa duha ka pulong-buhat sa Isaias 9:6. Ang duha ka pulong-buhat dili managsama nga pulong-buhat. Ang duha ka pulong-buhat wala mahimutang niana nga han-ay tungod lang sa aksidente. Ang usa ka bata GIPAKATAWO. Ang usa ka anak nga lalaki GIHATAG. Ang pagkatawo naghulagway kung giunsa pagsulod sa bata ngadto sa kalibutan. Ang paghatag naghulagway kung unsay nahitabo sa usa ka Anak nga naglungtad na. Karon hunahunaa ang mga ngalan nga gihatag niini nga bata. Ang Isaias 9:6 wala mag-ingon nga ang bata mahisama sa gamhanang Dios. Ang Isaias 9:6 nag-ingon nga "ang iyang ngalan pagatawgon Ang Makagagahum nga Dios." Ang unang ngalan sa listahan, Kahibulongan, mao ang pele (H6382). Ang pele nag-ambit sa samang gamot uban sa tubag nga nadawat ni Manoah sa Maghuhukom 13, sa dihang siya nangutana ug ngalan apan wala makadawat niini. Sa Isaias 9:6, ang ngalan gihatag.)

E3. Isaias 9:2 Makakita ug dakong kahayag ang katawhan nga naglakaw sa kangitngit; midan-ag ang kahayag kanila, niadtong namuyo sa yuta sa landong sa kamatayon.

MAKAKITA UG DAKONG KAHAYAG ANG KATAWHAN NGA NAGLAKAW SA KANGITNGIT.

E4. Miquias 5:2 Apan kamo, Bethlehem Efrata, bisan gamay lamang kamo nga banay ni Juda, gikan kaninyo ang usa nga moanhi kanako aron sa pagdumala sa Israel, nga nagsugod gikan pa kaniadto nga panahon, gikan sa walay kataposan.

GIKAN KANINYO ANG USA NGA MOANHI KANAKO ARON SA PAGDUMALA SA ISRAEL → NGA NAGSUGOD GIKAN PA KANIADTO NGA PANAHO, GIKAN SA WALAY KATAPUSAN.

(Akong personal nga mga hunahuna: Usa ka pulong sa Miqueas 5:2 naghupot sa duha ka tumoy niining tibuok pagtuon. Kini nga magmamando MOGULA gikan sa usa ka gamay nga lungsod. Ang paggula gikan sa usa ka gamay nga lungsod usa ka sinugdanan, sa usa ka dapit nga maadtoan sa tawo pinaagi sa paglakaw. Ang mga PANGGULA niining magmamando gikan pa sa karaan, gikan pa sa walay kinutoban. Ang mga paggula gikan sa walay kinutoban dili gayod usa ka sinugdanan. Gipahayag ni Miqueas ang duha ka kamatuoran diha sa mao ra nga pulong. Wala gipahumok ni Miqueas ang bisan usa niini nga kamatuoran.)

F. ANG BINHI SA BABAYE UG ANG ULAY — ANG UNANG SAAD UG ANG PAGKATUMAN

F1. Genesis 3:15 Magbutang ako ug panag-away tali kanimo ug sa babaye, ug tali sa imong binhi ug sa iyang binhi. Samaran niya ang imong ulo, ug imong samaran ang iyang tikod.”

SA TALIWALA SA IMONG BINHI UG SA IYANG BINHI → DUGMOKON NIYA ANG IMONG ULO, UG DUGMOKON MO ANG IYANG TUHOD.

(Ang akong personal nga mga panabot: Gisulti sa Dios ang Genesis 3:15 ngadto sa bitin diha sa tanaman, sa higayon nga misulod ang sala sa kalibutan. Ang Genesis 3:15 mao ang unang saad sa usa ka manluluwas sa tibuok Bibliya. Timan-i kang kang kinsang kaliwat ang gihisgotan niini nga bersikulo. Sa tibuok nga Kasulatan, ang kaliwatan sa pamilya gisubay pinaagi sa mga lalaki. Mga pananglitan mao ang kaliwat ni Abraham ug ang kaliwat ni David. Dinhi, sa makausa, sa pinakasinugdanan, ang kaliwatan nga gihisgotan mao ang kaliwat sa BABAYE. Timan-i usab ang duha ka samad niini nga bersikulo, nga dili managsama ang gidak-on. Ang tikod sa kaliwat sa babaye mapaakan. Ang ulo sa bitin madugmok.)

F2. Galacia 4:4 Apan sa dihang ang hustong panahon niabot, ang Dios nagpadala sa iyang Anak, gipakatawo sa usa ka babaye, gipakatawo ilalom sa balaod. (5) Iya kining gibuhat aron sa paglukat niadtong nailalom sa balaod, aron nga kita makadawat sa pagkasinakop ingon nga mga anak.

ANG DIOS NAGPADALA SA IYANG ANAK, GIPAKATAWO SA USA KA BABAYE → IYA KINING GIBUHAT ARON SA PAGLUKAT NIADTONG NAILALOM SA BALAO.

(Akong personal nga mga panghunahuna: Ang Galacia 4:4 nag-ingon nga gipadala sa Dios ang iyang Anak. Ang Galacia 4:4 dayon nag-ingon nga ang Anak nahimugso sa usa ka babaye. Ang pagpadala maoy ginganlan una diha sa tudling. Ang pagkatawo maoy ginganlan ikaduha diha sa tudling. Kana nga han-ay may kahulogan. Ang usa ka tawo dili ipadala gikan sa usa ka dapit gawas kon kanang tawhana anaa na diha nianang dapita.)

LAHI NGA PANGATAN-AWAN, USA RA KA HITABO — ang timaan nga gisaad, ug ang timaan nga natuman

Isaias 7:14 Busa ang Ginoo mohatag kaninyo nga katawhan sa timailhan; tan-awa, magmabdos ang batan-ong babaye, manganak ug usa ka lalaki, ug pagatawgon ang iyang ngalan nga Immanuel.

MAGMABDOS ANG BATAN-ONG BABAYE, MANGANAK UG USA KA LALAKI, UG PAGATAWGON ANG IYANG NGALAN NGA IMMANUEL.

Mateo 1:18 Ang pagkatawo ni Jesu-Cristo nahitabo niining mosunod nga paagi. Ang iyang inahan, si Maria, kaslonon ngadto kang Jose, apan sa wala pa sila nagkahiusa, nakaplagan nga siya buntis pinaagi sa Balaang Espiritu. (19) Ang iyang bana, si Jose, usa ka matarong nga tawo, apan dili niya buot nga pakaulawan siya sa kadaghanan. Mao nga nakahukom siya nga taposon sa hilom ang iyang pagpakasal kaniya. (20) Samtang naghunahuna siya niining mga butanga, ang anghel sa Ginoo nagpakita kaniya sa damgo, nga nag-ingon, “Jose, anak ni David, ayaw kahadlok sa pagpangasawa kang Maria, kay ang gipanamkon niya gipanamkon pinaagi sa Balaang Espiritu. (21) Manganak siya ug usa ka anak nga lalaki, ug tawgon nimo ang iyang ngalan nga Jesus, kay iyang luwason ang iyang katawhan gikan sa ilang mga sala.” (22) Kining tanan nahitabo aron matuman kung unsa ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta, nga nag-ingon (23) “Tan-awa, ang ulay manamkon ug manganak ug anak nga lalaki, ug tawgon nila ang iyang ngalan nga Immanuel”—nga ang buot ipasabot, “Ang Dios uban kanato.”

PAGATAWGON MO ANG IYANG NGALAN NGA JESUS: KAY SIYA MAGLUWAS SA IYANG KATAWHAN GAWAS SA ILANG MGA SALA → PAGATAWGON NILA ANG IYANG NGALAN NGA EMMANUEL, NGA SA PAGHUBAD MAO, ANG DIOS UBAN KANATO.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ang kalainan tali sa duha ka asoy mao ang tinun-an. Ang Isaias 7:14 nag-ingon nga SIYA (babaye) ang magngalan sa bata og Immanuel. Ang Mateo 1:23 nag-ingon nga SILA ang magngalan kang Jesus og Emmanuel. Usa ka inahan ang naghatag ug ngalan sa iyang bata diha sa asoy ni Isaias. Ang tanan naghatag ug ngalan

kang Jesus diha sa asoy ni Mateo. Si Mateo usab naghimo ug butang nga walay magbabasa nga kinahanglan pang mangagpangagpang. Si Mateo mihunong ug naghubad sa ngalan alang sa magbabasa, sulod mismo sa teksto sa Ebanghelyo ni Mateo. Walay magbabasa sa bisan unsang siglo ang makalimtan kon unsa ang kahulogan sa ngalan nga Emmanuel. Ang Emmanuel nagpasabot nga ang Dios kauban nato. Si Mateo usab wala mag-ingon nga ang pagkatawo ni Jesus nakapahinundom lamang kang Mateo sa panagna ni Isaias. Si Mateo nag-ingon nga kining tanan GIHIMO aron nga ang panagna ni Isaias MATUMAN.)

F3. Lucas 1:31 Tan-awa, ikaw magmabdos ug manganak sa usa ka batang lalaki, ug nganlan mo siya'g Jesus. (32) Mahimo siyang bantogan, ug pagatawgon siyang Anak sa Labing Halangdon. Ihatag sa Ginoong Dios kaniya ang trono sa iyang amahan, nga si David. (33) Maghari siya sa tanang kaliwatan ni Jacob hangtod sa kahangtoran, ug mahimong walay katapusan ang iyang gingharian.” (34) Unya si Maria miingon sa anghel, “sa unsang paagi nga kini mahitabo, nga usa man ako ka ulay?” (35) Ang anghel mitubag kaniya, “mokunsad kanimo ang Balaang Espiritu ug ang gahom sa Labing Halangdon magapandong kanimo. Busa ang maong balaan nga mahimugso pagatawgon nga Anak sa Dios.

UNSAON MAN KINI PAGKAHITABO, SANGLIT WALA AKO MAKAILA UG LALAKI? → BUSA USAB ANG BALAAAN NGA BATA NGA MATAWO KANIMO PAGATAWGON NGA ANAK SA DIOS.

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Ang pangutana ni Maria diha sa Lucas 1:34 usa ka masinabtanon nga pangutana, ug ang mga tawo hangtod karon nagapangutana niini. Ang tubag nga gihatag kaniya dili usa ka pangatarungan. Kini usa ka pagpahibalo sa unsay hapit na buhaton sa Dios. Timan-i ang trono nga ginganlan diha sa Lucas 1:32: "ang trono sa iyang amahan nga si David." Kana mao ang sama nga trono nga giingon sa Isaias 9:7 nga lingkoran sa bata, ug ang sama nga harianong panimalay nga gihisgotan sa Salmo 110.)

G. ANG PULONG NAHIMONG UNOD — UG UNSAON SA TAWO PAGKAKAPLAG KANIYA SA TINUOD

G1. Juan 1:1 Sa sinugdan mao ang Pulong, ug ang Pulong uban sa Dios, ug ang Pulong Dios.

[G3056 logos ■] (2) Kini anaa na sa sinugdan uban sa Dios. (3) Ang tanang butang nabuhat pinaagi kaniya, ug kung wala siya walay usa ka butang nga mabuhay. (4) Diha kaniya anaa ang kinabuhi, ug kana nga kinabuhi mao ang kahayag sa tanang katawhan.

SA SINUGDAN MAO ANG PULONG + UG ANG PULONG UBAN SA DIOS + UG ANG PULONG DIOS → ANG TANANG BUTANG NABUHAT PINAAGI KANIYA.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ang Juan 1:1 naghatag ug tulo ka pahayag sa usa lang ka linya. Ang matag usa sa tulo ka pahayag gikinahanglan. Ang unang pahayag mao ang "ang Pulong dinha sa sinugdan." Ang Pulong, usa ka titulo alang sa Anak sa Dios sa wala pa siya magpakatawo sa lawas nga tawhanon, walay sinugdanan. Ang ikaduhang pahayag mao ang "ang Pulong kauban sa Dios." Ang Pulong dili lamang laing ngalan alang sa Dios nga Amahan, tungod kay ang usa ka tawo dili mahimong makauban sa iyang kaugalingon. Ang ikatulong pahayag mao ang "ang Pulong mao ang Dios." Ang Pulong dili usa ka ubos nga binuhat nga nagtindog sa kilid sa Dios. Ang pagkuha sa bisan usa niining tulo ka pahayag maghimo ug lahi nga sentensiya gikan sa sentensiya nga gisulat ni Juan.)

G2. Juan 1:14 Ang Pulong nahimong unod ug nagpuyo uban kanato. Nakita nato ang iyang himaya, himaya ingon nga siya usa ug bugtong nga miabot gikan sa Amahan, puno sa grasya ug kamatuoran.

[G4637 skenoo ■]

ANG PULONG NAHIMONG UNOD + MIPUYO UBAN KANATO → NAKITA NAMO ANG IYANG HIMAYA, ANG HIMAYA SAMA SA HIMAYA SA BUGTONG ANAK SA AMAHAN.

LAIN NGA PANGLANTAW, SAMA NGA TAGBOAN — ang tolda sa kamingawan, ug ang tolda sa lawas

Exodo 25:8 Pabuhata sila ug usa ka balay alampoonan aron akong kapoy-an uban kanila.

PABUHATA SILA UG BALAAAN NGA PUY-ANAN ALANG KANAKO → ARON MAGPUYO AKO UBAN KANILA.

Juan 1:14 Ang Pulong nahimong unod ug nagpuyo uban kanato. Nakita nato ang iyang himaya, himaya ingon nga siya usa ug bugtong nga miabot gikan sa Amahan, puno sa grasya ug kamatuoran.

ANG PULONG NAHIMONG UNOD + NAGPUYO UBAN KANATO.

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Ang Gregong pulong nga gigamit ni Juan para sa "mipuyo" diha sa Juan 1:14 mao ang skenoo (G4637). Ang skenoo nagpasabot nga magpatindog ug tolda ug magpuyo sa sulod niana nga tolda. Sa karaang panahon, gisugo sa Dios ang katawhan sa Israel nga magtukod ug tolda aron makapuyo ang Dios uban

kanila, ug gitukod nila kini gawas sa mga panit, kahoy, ug bulawan (Exodus 25:8). Diha sa Juan 1:14, mao gihapon nga larawan ang mibalik, apan karon ang tolda mao ang tawhanong lawas. Ang tolda didto sa kamingawan usa ka una nga larawan sa kamatuoran nga gihulagway ni Juan, nga nagtudlo padulong sa lawas ni Jesu-Cristo. Ang Bag-ong Tugon nagpaila niana nga tolda ingon nga anino, usa ka larawan nga nagtudlo padulong kang Jesu-Cristo, apan human lamang gipadayag kon unsa ang gitudlo sa maong anino. Klaro kining gipahayag ni Juan diha sa Juan 1:14.)

G3. Colosas 1:15 Ang Anak mao ang hulagway sa dili makita nga Dios. Siya ang kamagulangan sa tanan nga binuhat. (16) Kay pinaagi kaniya ang tanang butang nabuhat, kadtong anaa sa kalangitan ug kadtong anaa sa kalibotan, ang makita ug ang dili makita nga mga butang. Bisan kon ang mga trono o pagdumala o ang mga panggamhanan o ang mga adunay awtoridad, ang tanang mga butang nabuhat pinaagi kaniya ug alang kaniya. (17) Siya anaa na sa wala pa ang tanang butang, ug kaniya ang tanang butang nahiusa.

PINAAGI KANIYA GIBUHAT ANG TANANG BUTANG + SIYA ANAA UNA SA TANANG BUTANG → PINAAGI KANIYA ANG TANANG BUTANG NAGALUNGTA.

G4. Colosas 2:9 Kay diha kaniya nagapuyo ang kabug-os sa Dios sa lawasnon. (10) Ug kamo napuno diha kaniya. Siya ang ulo sa matag gahom ug katungod.

KAY DIHA KANIYA NAGAPUYO ANG KABUG-OS SA DIOS SA LAWASNON → UG KAMO NAPUNO DIHA KANIYA.

G5. GIUNSA MO SIYA PAGKAPLAG — GISULTIHAN NIYA KITA KON ASA MOTAN-AW

Juan 5:39 Nagsusi kamo sa mga kasulatan tungod kay naghunahuna kamo nga diha kanila aduna kamoy kinabuhing walay katapusan, ug kining sama nga mga kasulatan nagpamatuod mahitungod kanako (40) ug dili kamo andam nga moanhi dinhi kanako aron nga makabaton kamo ug kinabuhi.

PANGITAA ANG KASULATAN → SILA MAO ANG NAGAPAMATUOD MAHITUNGOD KANAKO.

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Gisulti kini ni Jesus sa Juan 5:39-40 ngadto sa mga tawo nga nakaila sa Kasulatan labaw pa kay sa hapit tanan nga buhi niadtong panahona. Makahimo sila sa pagsulti niini sa baba. Gisultihan sila ni Jesus nga ang tibuok Kasulatan nga ilang namemoria nagtudlo kaniya, ug nga sila wala gihapon moduol kaniya aron makabaton ug kinabuhi. Ang pagkahibalo sa mga pulong sa Kasulatan dili managsama sa pagkaila sa persona nga gihisgutan sa mga pulong. Walay laing dapit nga pangitaan ang kinabuhi. Wala mag-ingon si Jesus nga susihon ang inyong pagbati. Miingon siya nga susihon ang Kasulatan.)

G6. Lucas 24:25 Si Jesus miingon kanila, “O buangbuang nga mga tawo ug hinay ang kasingkasing sa pagtuo sa tanan nga gipang-istorya sa mga propeta! (26) Dili ba mahinungdanon ang pagsakripisyo ni Cristo niining mga butanga, ug musulod diha sa iyang himaya?” (27) Sa sinugdanan gikan kang Moises ug sa tanan nga mga propeta, gipasabot ni Jesus kanila ang mga butang nga may kalabotan sa iyang kaugalingon ngadto sa tanan nga kasulatan.

SUGOD KANG MOISES UG SA TANANG MGA PROPETA → GIPASABUT NIYA KANILA SA TANANG KASULATAN ANG MGA BUTANG MAHITUNGOD SA IYANG KAUGALINGON.

G7. Lucas 24:32 Sila miingon sa usag-usa, “Wala ba midilaab ang sulod sa atong mga kasingkasing, sa dihang siya nakig-istorya kanato sa dalan, samtang giablihan niya kanato ang kasulatan?”

DILI BA NAGDABDAB ANG ATONG KASINGKASING SA SULOD NATO, SAMTANG GIABLIHAN NIYA KANATO ANG MGA KASULATAN?

G8. Lucas 24:44 Siya miingon kanila, “Kaniadtong ako kauban ninyo, ako miingon kaninyo nga ang tanan nga nahisulat sa balaod ni Moises ug ang mga propeta ug ang mga Salmo kinahanglan matuman.” (45) Unya iyang giablihan ang ilang mga hunahuna, aron sila makasabot sa kasulatan.

KINAHANGLAN NGA MATUMAN ANG TANANG MGA BUTANG, NGA NAHASULAT SA KASUGOAN NI MOISES, UG SA MGA PROPETA, UG SA MGA SALMO, MAHITUNGOD KANAKO → UNYA GIABLIHAN NIYA ANG ILANG HUNAHUNA SA PAGSABUT.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ang Lucas 24:44-45 naghatag sa tubag sa pangutana nga gipangutana niining tibuok nga pagtuon. Kini nga tubag naggikan sa baba ni Jesus, human si Jesus mabanhaw gikan sa lubnganan. Ginganlan ni Jesus ang tulo ka bahin sa Daang Tugon: ang kasugoan ni Moises, ang mga propeta, ug ang mga salmo. Kining tulo ka bahin nga managsama mao ang tibuok Daang Tugon. Miingon si Jesus nga ang tibuok Daang Tugon adunay mga butang bahin kaniya. Wala mag-ingon si Jesus nga ang pipila lamang sa Daang Tugon adunay mga butang bahin kaniya. Human niana, duha ka lain-laing butang ang gihimo ni Jesus alang sa mga tinun-an. Gibuksan ni Jesus ang KASULATAN ngadto sa mga tinun-an. Gibuksan ni Jesus ang PAGSABOT sa mga tinun-an. Ang usa ka tawo nagkinahanglan sa duha niini nga

mga butang. Ang usa ka tawo mahimong maggunit sa tibuok Bibliya diha sa iyang mga kamot ug bisan pa niana magkinahanglan gihapon nga si Jesus mag-abli sa mga mata sa maong tawo aron makita si Jesus diha sa Bibliya. Basaha ang Bibliya. Pangayoa kang Jesus nga ablihan ang Bibliya alang kanimo. Padayon sa pagbasa sa Bibliya.)

G9. 1 Juan 1:1 Mao kana ang gikan sa sinugdanan—nga among nadungog, nga among nakita pinaagi sa among mga mata, nga amo usab nga gitan-aw, ug ang among mga kamot maoy naggunit—may kalabotan ang Pulong sa kinabuhi. (2) Ug ang kinabuhi nahimong dayag, ug kami usab nakakita, ug nahimo nga mga saksi, ug nagpahayag kaninyo sa kinabuhing walay katapusan, nga uban diha sa Amahan, ug nahimo nga dayag dinhi kanato. (3) Ang among nakita ug nadungog amo usab nga gipahayag diha kaninyo, aron nga kamo adunay panaghiusa uban kanamo, ug ang atong panaghiusa uban sa Amahan ug uban sa iyang Anak, si Jesu-Cristo.

**NADUNGOG + NAKITA SA AMONG MGA MATA + GISUD-ONG + GIHIKAP SA AMONG MGA KAMOT → KANANG KINABUHI
NGA WALAY KATAPUSAN, NGA DIDTO SA AMAHAN, UG NAPADAYAG KANAMO.**

(Akong personal nga mga hunahuna: Gilista ni Juan ang mga pagbati nga adunay katuyoan sa 1 Juan 1:1: nadungog, nakita, gitan-aw pag-ayo, ug gihikap sa among mga kamot. Wala si Juan nagbatbat og usa ka pagbati o ideya. Gibatbat ni Juan ang usa ka tawo nga iyang gikaon-an og mga pagkaon. Sa mao gihapong tudling-pulong, gitawag ni Juan kanang tawhana nga "kanang kinabuhi nga walay katapusan, nga uban sa Amahan." Ang tawo nga gihikap sa mga apostoles pinaagi sa ilang mga kamot mao gihapon ang tawo nga uban sa Amahan sa wala pa ang sinugdanan. Mao kana ang tibuok pangangkon sa 1 Juan 1:1-3. Gipahayag ni Juan nga siya usa ka saksi niining pangangkon, dili usa ka tigpangatarungan mahitungod niining pangangkon.)

H. NGANO NGA KINAHANGLAN MAO KINI ANG KAMATAYON — ANG TULAY PABALIK NGADTO SA DIOS

H1. ANG PROBLEMA, GIPAHAYAG SA YANO

Isaias 59:2 Kondili ang inyong daotang mga binuhatan, maoy nakapahimulag kaninyo gikan sa inyong Dios, ug ang inyong mga sala maoy nakapatago sa iyang panagway gikan kaninyo ug sa pagpaminaw kaninyo.

KONDILI ANG INYONG DAOTANG MGA BINUHATAN, MAOY NAKAPAHIMULAG KANINYO GIKAN SA INYONG DIOS.

Roma 3:23 Kay ang tanan nakasala ug nakabsan sa himaya sa Dios.

KAY ANG TANAN NAKASALA UG NAKABSAN SA HIMAYA SA DIOS.

H2. NGANONG DUGO, UG DILI ANG MAS SAYON

Hebreohanon 9:22 Ug sumala sa balaod, halos ang tanan nahinloan pinaagi sa dugo. Kung walay pag-ula sa dugo walay kapasayloan. **[G859 aphesis ■]**

KUNG WALAY PAG-ULA SA DUGO WALAY KAPASAYLOAN.

Levitico 17:11 Kay ang kinabuhi sa mga mananap anaa man sa dugo. Gihatag ko kining dugo kaninyo aron sa pagbalaan ibabaw sa halaran alang sa inyong mga kinabuhi, tungod kay mao kini ang dugo nga nagbuhat sa kapasayloan, kay mao kini ang dugo nga nagpasaylo alang sa kinabuhi.

KAY ANG KINABUHI SA MGA MANANAP ANAA MAN SA DUGO → KAY MAO KINI ANG DUGO NGA NAGPASAYLO ALANG SA KINABUHI.

Hebreohanon 10:4 Kay dili mahimo nga ang dugo sa mga toro nga baka ug mga kanding makakuha sa mga sala.

KAY DILI MAHIMO NGA ANG DUGO SA MGA TORO NGA BAKA UG MGA KANDING MAKAKUHA SA MGA SALA.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Ibutang kining tulo ka mga bersikulo nga magkauban ug ang tibuok karaang sistema sa halad mosaysay sa iyang kaugalingon. Ang kinabuhi anaa sa dugo. Ang sala nagkinahanglan ug kinabuhi ingon nga bayad. Sa karaang panahon, ang mga halad sa hayop naghatag ug pagpasig-uli (usa ka temporaryo nga tabon alang sa sala nga nagpahiuli sa kahimtang sa tawo atubangan sa Dios) adlaw-adlaw, sa gatosan ka mga tuig. Ang Hebreohanon nag-ingon sa tin-aw nga ang mga halad sa hayop dili gayod makahimo sa pagwagtang sa sala. Unsa man diay ang katuyoan sa tanan niadtong mga halad? Kini nagpabilin nga makita ang utang sa sala nga wala pa mabayri. Kini usa ka taas, balik-balik, adlaw-adlaw nga pahinumdom nga adunay kinabuhi nga giutang, ug kini nagpadayon sa maong pahinumdom hangtod sa usa ka kamatayon nga makahimo sa hingpit nga pagbayad sa utang sa sala.)

H3. HANGTUD ASA SIYA NANAOG

Filipos 2:5 Paghunahuna sa pamaagi nga sama usab kang Cristo Jesus. (6) Milungtad siya diha sa dagway sa Dios, apan wala niya hunahunaa nga siya tupong sa Dios ingon nga pagagunitan. (7) Hinuon, siya nagpakawalay sulod sa iyang kaugalingon. Gikuha niya ang dagway sa usa ka sulugoon. Mipakita siya nga sama sa mga tawo. Nakaplagan siya ingon nga hulagway sa usa ka tawo. (8) Nagpauobs siya sa iyang kaugalingon ug nahimong masinugtanon hangtod sa kamatayon, ang kamatayon sa krus.

SA DAGWAY SA DIOS → NAGPAKAULIPON PINAAGI SA PAGDAWAT SA DAGWAY SA USA KA ULIPON → MASINUGTANON HANGTUD SA KAMATAYON, BISAN SA KAMATAYON SA KRUS.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Timan-i ang han-ay sa pagkanaog sa Filipos 2:6-8. Si Jesus diha sa dagway sa Dios. Si Jesus gihubog sa dungog. Si Jesus mikuha sa dagway sa usa ka ulipon. Si Jesus mikuha sa panagway sa mga tawo. Si Jesus nagpaubos sa iyang kaugalingon. Si Jesus nahimong masinugtanon. Si Jesus namatay. Si Pablo unya midugang ug duha pa ka pulong nga wala gayod kinahanglana sa tudling-pulong: "bisan pa sa kamatayon sa krus." Ang pag-ingon lamang nga si Jesus namatay dili igo alang kang Pablo. Ang piho nga paagi sa kamatayon ni Jesus maoy bahin sa punto ni Pablo.)

H4. UNSAY TINUOD NGA GIBAYRAN NIYA — GIISTORYA NA SA UNA, UG GIISTORYA PAG-USAB SA ULAHI

Isaias 50:6 Gihatag ko ang akong likod niadtong nagbun-og kanako, ug ang akong mga aping niadtong naglabnot sa akong bungot; wala ko gitagoan ang akong nawong gikan sa kaulawan ug sa pagtamay.

GIHATAG KO ANG AKONG LIKOD NIADTONG NAGBUN-OG KANAKO → WALA KO GITAGOAN ANG AKONG NAWONG GIKAN SA KAULAWAN UG SA PAGTAMAY.

Mga Salmo 22:16 Kay gilibotan ako sa mga iro; ang panon sa mga daotan nag-alirong kanako; gitusok nila ang akong mga kamot ug mga tiil. (17) Maihap ko na ang tanan kong kabukogan. Gitan-aw ug gitutokan nila ako. (18) Gibahin-bahin nila ang akong mga bisti sa ilang taliwala, nagripa sila alang sa akong mga sapot.

GITUSOK NILA ANG AKONG MGA KAMOT UG MGA TIIL → GIBAHIN-BAHIN NILA ANG AKONG MGA BISTI SA ILANG TALIWALA, NAGRIPA SILA ALANG SA AKONG MGA SAPOT.

Mateo 27:35 Sa dihang gilansang na nila siya, gibahinbahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa pagripa. **GILANSANG NILA SIYA, UG GIBAHIN ANG IYANG MGA BISTI, NGA NAGRIPA → ARON KINI MATUMAN.**

Juan 19:34 Bisan pa niana, ang usa ka sundalo miduslak sa iyang kilid gamit ang bangkaw, ug dihadia migawas ang dugo ug tubig.

ANG BANGKAW MITUSOK SA IYANG KILID → UG DIHADIHA MIGAWAS ANG DUGO UG TUBIG.

(Akong personal nga mga hunahuna: Si David nagsulat mahitungod sa gitusok nga mga kamot ug tiil sa Salmo 22. Si David nagsulat mahitungod sa mga sundalo nga nagbahin-bahin sa mga bisti sa Salmo 22. Gisulat kini ni David usa ka libo ka tuig sa wala pa may bisan usa sa Israel nga nakakita ug usa ka paglansang sa krus. Si David wala naghisgot bahin sa bisan unsa nga nahitabo kaniya sa kaugalingon. Si Mateo nagsulat sa mga siglo sa ulahi, human sa paglansang kang Jesus sa krus. Gisulat ni Mateo nga ang mga sundalo naghimo gayod sumala sa gihulagway sa Salmo 22. Gipahayag ni Mateo ngano nga gihimo kini sa mga sundalo: "aron matuman." Basaha ang duha ka asoy nga magkauban. Gisulat ni David ang iyang asoy nga nagtan-aw sa unahan sa panahon, nga walay paagi sa pagkahibalo nga mahitabo ang paglansang sa krus. Gisulat ni Mateo ang iyang asoy nga nagtan-aw balik sa paglansang sa krus, nga walay paagi sa paglimod nga kini nahitabo gayod.)

H5. UNSA ANG TUYO SA KAMATAYON — USA KA TULAY, DILI TRAHEDYA

Roma 5:8 Apan ang Dios nagpakita sa iyang gugma nganhi kanato, tungod kay samtang kita nagpabilin nga makasasala, si Cristo namatay alang kanato. **[G2644 katallasso ■]** (9) Labaw pa, unya, karon nga kita gipakamatarong pinaagi sa iyang dugo, kita nangaluwas niini gikan sa kaligutgot sa Dios. (10) Kay kung, samtang mga kaaway pa kita, gipasig-uli kita sa Dios pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak, mas labaw pa, human kita napasig-uli, nangaluwas kita pinaagi sa iyang kinabuhi.

SI CRISTO NAMATAY ALANG KANATO. LABAW PA → GIPASIG-ULI KITA SA DIOS PINAAGI SA KAMATAYON SA IYANG ANAK.

2 Corinto 5:18 Kining tanang mga butang gikan sa Dios. Iya kitang gipasig-uli sa iyang kaugalingon pinaagi kang Cristo, ug gihatag kanato ang buluhaton sa pagpasig-uli. **[G2643 katallage ■]** (19) Mao nga, diha kang Cristo ang Dios nagpasig-uli sa kalibotan alang sa iyang kaugalingon, wala gihunahuna ang ilang mga kalapasan batok kanila. Gisalig niya kanamo ang mensahe sa pagpasig-uli. (20) Busa gipili na kami ingon nga pinadala ni Cristo, ingon nga gipakita niya ang iyang pagka-Dios pinaagi kanamo. Kami nangalipuyo kaninyo, alang sa kaayohan ni Cristo: “Pagpasig-uli sa Dios!” (21) Gihimo niya si Cristo ingon nga halad alang sa atong sala. Siya ang usa nga wala gayod makasala. Gibuhat niya kini aron nga kita mahimong matarong sa Dios pinaagi kaniya.

ANG DIOS ANIA SA SULOD NI CRISTO, NAGPASIG-ULI SA KALIBUTAN NGADTO SA IYANG KAUGALINGON → GIHIMO NIYA SIYA NGA SALA ALANG KANATO, SIYA NGA WALAY NAHIBALO SA SALA.

1 Timoteo 2:5 Kay usa ra ang Dios, ug usa ra ang tigpataliwala sa Dios ug sa tawo, nga mao ang tawo nga si Cristo Jesus (6) nga naghatag sa iyang kaugalingon nga tubos alang sa tanan, ang saksi sa sakto nga panahon.

USA KA DIOS + USA KA TIGPATUNGAAY SA TUNGA SA DIOS UG MGA TAWO, ANG TAWO NGA SI CRISTO JESUS.

(Ang akong personal nga mga panabot: Ang usa ka tigpataliwala (usa nga nagbarog taliwala sa duha ka nabahin nga mga partido aron ipabalik ang duha ka partido sa pagkahiusa) kinahanglan nga bug-os nga iya sa duha ka partido, kay kung dili, dili siya makahimo sa pag-alagad isip tigpataliwala. Tan-awa ang giingon sa 1 Timoteo 2:5 mahitungod sa kinsa ang tigpataliwala: "ang tawo nga si Cristo Jesus." Kinahanglan siya nga usa ka tawo, kay kung dili, dili siya makabarog diin ang mga tawo nagabarog ug mamatay sa kamatayon nga tawhanon. Karon tan-awa ang giingon sa 2 Corinto 5:19 nga tinuod sa sulod niana nga kamatayon: "ang Dios diha kang Cristo." Ug kinahanglan siya nga Dios, kay kung dili, ang iyang kamatayon usa ra ka dugang nga tawo nga namatay, nga walay maghatag nga kaluwasan (pagluwas gikan sa sala ug sa silot sa sala) alang kang bisan kinsa. Mao kini ang hinungdan nga ang tubag sa "kinsa ba si Jesus" dili usa ka daplin nga pangutana alang sa mga eskolar lamang. Ang tibuok nga doktrina sa kaluwasan nagsalig niini.)

H6. ANG BITIN SA SUNGKOD — USA KA KARAAN NGA LARAWAN NGA IYANG GIGAMIT SA IYANG KAUGALINGON

Numerus 21:8 Miingon si Yahweh kang Moises, “Paghimo ug daw bitin ug ibutang kini ngadto sa tukon. Mahitabo kini nga ang tanan mapaakan magpabiling buhi, kung motan-aw siya niini.” (9) “Busa nagbuhat si Moises ug tumbaga nga bitin ug gibutang kini sa tukon. Sa dihang mapaakan sa bitin ang si bisan kinsa nga tawo, kung motan-aw siya sa tumbaga nga bitin, mabuhi siya.

ANG TANANG TAWO NGA GIPAAK, KON SIYA MOTAN-AW NIINI, MABUHI.

LAHI NGA PANABOT, PAREHAS NGA HITABO — ang haligi diha sa kamingawan, ug ang krus diha sa bungtod

Juan 3:14 Sama nga gipataas ni Moises ang sungkod nga bitin ngadto sa kamingawan, busa gikinahanglan usab nga mapataas ang Anak sa Tawo (15) aron nga ang tanang motuo kaniya makaangkon ug kinabuhing walay kataposan. (16) Kay gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibotan, nga iyang gihatag ang bugtong niyang Anak, nga bisan kinsa ang motuo kaniya dili mamatay apan makabaton ug kinabuhing walay kataposan. (17) Kay wala gipadala sa Dios ang iyang Anak ngadto sa kalibotan aron sa pagsilot sa kalibotan, apan aron luwason ang kalibotan pinaagi kaniya.

SAMA SA PAGBAYAW NI MOISES SA BITIN DIHA SA KAMINGAWAN, MAO USAB NGA ANG ANAK SA TAWO KINAHANGLAN NGA IBAYAW → BISAN KINSA NGA MOTUO KANIYA DILI MALAGLAG.

(Kining akong personal nga mga panghunahuna: Kini nga koneksyon tali sa Numeros 21 ug Juan 3 dili usa ka koneksyon nga giimbento sa kini nga pagtuon. Si Jesus mismo ang nagpahayag niini nga koneksyon direkta ug sa dungganon nga tingog, mahitungod sa iyang kaugalingong pagkatawo. Ang mga tawo nga himalatyon didto sa kamingawan wala sultihi nga ayohon ang ilang kaugalingon, magmaisugon, o mangita og paagi aron makadawat og kaayohan. Gisultihan sila sa PAGTAN-AW sa gipatas-an sa Dios ibabaw sa tukon. Kadtong mitan-aw nabuhi. Karon ipahiusa ang duha ka talan-awon ug timan-i ang katingalahan nga bahin. Ang bronsi nga bitin nga gipatas-an sa tukon giporma nga sama gayod sa butang mismo nga nagpatay sa mga tawo nga mitan-aw niini. Si Pablo naghisgot og susamang katingalahan nga kamatuoran mahitungod sa krus, nga nag-ingon nga si Jesus GIHIMO nga sala alang kanato, bisan tuod siya walay nahibaloan nga sala (2 Corinto 5:21). Ang tambal gipataas sa sama nga porma sa tunglo.)

I. ANG AMAHAN MISMO NAGTAWAG SA ANAK NGA "DIOS" UG "GINOO"

I1. Hebreohanon 1:1 Kaniadto ang Dios nakigsulti sa atong mga katigulangan pinaagi sa mga propeta sa daghang mga higayon ug sa daghang mga pamaagi. (2) Apan niining kasamtangang mga adlaw, ang Dios nakigsulti kanato pinaagi sa usa ka Anak, nga iyang gipili nga mahimong manununod sa tanang mga butang, ug pinaagi kaniya gibuhat niya usab ang kalibotan. (3) Ang iyang Anak mao ang kahayag sa iyang himaya, ang kinaiya gayod sa iyang kinaiyahan, ug iyang gipadayon sa paglungtad ang tanang butang pinaagi sa pulong sa iyang gahom. Human nga iyang nahinloan ang mga sala, milingkod siya sa tuong kamot sa halangdon sa kahitas-an.

NAGSULTI SIYA KANATO PINAAGI SA IYANG ANAK + PINAAGI USAB KANIYA GIBUHAT NIYA ANG MGA KALIBUTAN → ANG KAHAYAG SA IYANG HIMAYA, UG ANG TUKMA NGA LARAWAN SA IYANG PAGKATAWO.

I2. Hebreohanon 1:5 Kay si kinsa ba sa mga anghel ang iyang giingnan, “Ikaw ang akong anak, karon ako mahimo nga imong Amahan”? Ug usab “Ako mahimo nga amahan kaniya, ug siya mahimo nga anak nako”? **[G4416 prototokos ■]** (6) Usab, sa dihang gidala sa Dios ang panganay nga anak ngadto sa kalibotan, siya miingon, “Ang tanang anghel sa Dios kinahanglan mosimba kaniya.”

KAY SI KINSA BA SA MGA ANGHEL ANG IYANG GIINGNAN, “IKAW ANG AKONG ANAK? → ANG TANANG ANGHEL SA DIOS KINAHANGLAN MOSIMBA KANIYA.

(Ang akong personal nga mga panabot: Ang tibuok unang kapitulo sa basahon sa Hebreohanon naghatag sa usa ka taas nga argumento. Ang argumento mao nga ang Anak dili anghel ug wala gayud mahimong anghel. Kini nga punto angay timan-an diha sa usa ka pagtuon nga bag-o pa lang milabay sa daghang panid mahitungod sa usa ka persona nga gitawag ug "ang anghel sa GINOO." Ang Hebreohanong pulong malak nagpasabot sa usa ka sugo o buhat. Ang kaugalingong Anak sa Dios naghimo niana nga sugo sa mga higayon diha sa Daang Tugon. Apan ang magsusulat sa basahon sa Hebreohanon dili motugot nga ipahilambigit ang Anak uban sa mga hinimo nga anghel. Ang mga anghel gisugo sa pagsimba sa Anak.)

I3. Hebreohanon 1:8 Apan mahitungod sa anak siya nag-ingon, “Ang imong trono, Dios, hangtod sa kahangtoran. Ang sitro sa imong gingharian mao ang sitro sa hustisya. (9) Ikaw nahigugma sa pagkamatarong ug nagdumot sa pagkamalapason, busa ang Dios, nga imong Dios, nagdihog kanimo sa lana sa kalipay labaw pa sa imong mga kauban.” (10) “Sa sinugdanan, Ginoo, ikaw nagbutang sa patukoranan sa kalibotan. Ang kalangitan binuhat sa imong mga kamot. (11) Mangahanaw sila, apan ikaw magapadayon. Kining tanan madunot sama sa usa ka bisti. (12) Lukoton mo kini sama sa usa ka kupo, ug mausab sila sama sa usa ka bisti. Apan ikaw mao sa gihapon, ug ang imong mga katuigan dili mohunong.”

NGADTO SA ANAK NAG-INGON SIYA, ANG IMONG TRONO, OH DIOS, ANAA HANGTOD SA KAHANGTORAN → IKAW, GINOO, SA SINUGDANAN NAGPAHIMUTANG SA PATUKORANAN SA YUTA.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Basaha pag-usab ang unang lima ka pulong sa Hebreohanon 1:8: "Apan mahitungod sa Anak siya nagaingon." Kana dili opinyon sa magsusulat sa basahon sa Hebreohanon mahitungod kang Jesus. Kini nagtala nga ang Dios nga Amahan nakigsulti diretso ngadto sa Anak. Ang Amahan nagtawag sa Anak og "O Dios," dayon nagtawag sa Anak og "Ginoo," ug unya nagpasidungog sa Anak sa pagbuhat sa yuta ug sa mga langit. Kung ang usa ka tawo buot molalis nga ang Anak wala gayud gitawag og Dios diha sa Kasulatan, kinahanglan nga atubangon nianang tawhana kining bersikuloha, diin ang Amahan nagtawag sa Anak nga Dios.)

LAHI NGA PANGHUNAHUNA, MAO RA GIHAPON ANG TABIL — usa ka awit nga gisulat alang sa usa ka hari, ug ang Amahan naghisgot niini ngadto sa iyang Anak

Mga Salmo 45:6 Ang imong trono, Dios, walay kataposan; ang baton sa hustisya mao ang baton sa imong gingharian. (7) Nahigugma ka sa pagkamatarong ug gikasilagan mo ang pagkadaotan; busa Dios, ang imong Dios, nagdihog kanimo sa lana sa kalipay labaw pa kay sa imong mga kaabin.

ANG IMONG TRONO, DIOS, WALAY KATAPOSAN → ANG IMONG DIOS, NAGDIHOG KANIMO SA LANA SA KALIPAY LABAW PA KAY SA IMONG MGA KAABIN.

Mga Salmo 102:25 Kaniadto pa imo nang gipahimutang ang kalibotan; ang kalangitan mao ang buhat sa imong mga kamot. (26) Mangahanaw sila, apan ikaw magapabilin; mangadaan silang tanan sama sa

panapton; sama sa bisti, pahawa-on mo sila, ug mangahanaw sila. (27) Apan ikaw mao lamang gihapon, ug walay kataposan ang imong katuigan.

SA KANIADTO GIPASUKAD MO ANG YUTA → IKAW MAO GIHAPON, UG ANG IMONG MGA TUIG DILI MATAPUS.

(Ang akong personal nga hunahuna: Kini usa ka dapit diin ang pagbasa sa duha ka mga bahin nga magkatupad tinuod nga makatabang. Ang Salmo 45 usa ka awit sa kasal. Ang Salmo 102 mao ang pag-ampo sa usa ka tawo nga anaa sa kalisdanan. Sa Salmo 102, kadtong mga pulong gipahayag ngadto sa GINOO, ang Dios sa Israel, nga naghimo sa kalibutan. Ang duha ka mga salmo gisulat mga siglo sa wala pa ang pagkatawo ni Jesus sa Betlehem. Ang Hebreohanon 1 nagkutlo sa duha ka mga salmo. Ang Hebreohanon 1 nagpakita sa duha ka mga salmo isip mga pulong sa Dios nga Amahan. Ang Hebreohanon 1 nag-aplikar sa duha ka mga salmo ngadto sa Anak. Timan-i ang gagmay nga mga kalainan sa pagkahan-ay sa mga pulong tali sa orihinal nga mga salmo ug sa mga pagkutlo diha sa Hebreohanon 1. Ang Bibliya wala nagtago niining gagmay nga mga kalainan, ug kini nga pagtuon wala usab nagtago niini. Ang wala mausab tali sa mga salmo ug sa Hebreohanon 1 mao ang pagkatawo sa persona nga gihisgutan sa mga pulong.)

J. ANG GINOO MIINGON SA AKONG GINOO — ANG BERSIKULO NGA NAGTAPOS SA LANTUGI

J1. Mga Salmo 110:1 Si Yahweh misulti sa akong agalon, “Lingkod sa akong tuong kamot hangtod nga himoon kong tumbanan sa imong tiil ang imong mga kaaway.” **[H113 adown ■] [H3068 Yehovah ■]** (2) Hawiran ni Yahweh ang setro sa imong kusog gikan sa Zion; dumalahi ang imong mga kaaway.

ANG GINOO MIINGON SA AKONG GINOO, LUMINGKOD KA SA AKONG TOO NGA KAMOT → HANGTOD NGA HIMOON KO ANG IMONG MGA KAAWAY NGA TUNGTONGANAN SA IMONG MGA TIIL.

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Kini nga usa ka linya sa Salmo 110:1 nagdala og mas dako nga kahulugan kay sa una nga pagbasa. Sa English, ang duha ka pulong gipatik nga "Lord." Ang bugtong timailhan sa kalainan mao ang paggamit og dagko nga letra. Ang unang pulong gipatik gamit ang dagko nga mga letra, LORD. Ang ikaduhang pulong wala gipatik gamit ang dagko nga mga letra. Ilalom sa English, kini duha ka lain-laing pulong nga Hebreohanon. Ang unang Hebreohanong pulong mao ang pangalan sa pakigsaad sa Dios, Yehovah (H3068). Ang dagko nga mga letra sa KJV kanunay nagpasabot nga ang nailalom nga Hebreohanong pulong mao ang Yehovah. Ang ikaduhang Hebreohanong pulong mao ang adown (H113), usa ka pulong alang sa usa ka agalon o magmamando. Ang paagi sa gigamit nga adown dinhi nagbasa og "akong Ginoo." Si David, nga misulat niini nga salmo, nagrekord sa Dios nga nagsulti ngadto sa usa ka tawo nga gitawag ni David nga iyang kaugalingong Agalon. Karon hunahunaa ang yano nga pangutana. Si David mao ang hari sa Israel. Kinsa ang iyang Agalon? Ang tubag mahimong mas katingad-an kon hinumdoman nimo nga ang Dios misaad nga ang Cristo mogikan sa kaugalingong pamilya ni David, mga henerasyon sa ulahi. Ang usa ka tawo dili kasagaran motawag sa iyang kaugalingong apo sa apo nga "akong Ginoo.")

J2. GIPANGUTANA NIYA SILA MISMO MAHITUNGOD NIINI, UG WALA GAYUD SILAY MAKATUBAG

Mateo 22:41 Karon samtang ang mga Pariseo nagpabilin nga nagtigom, si Jesus nangutana kanila ug usa ka pangutana. (42) Miingon siya, “Unsa ang inyong hunahuna mahitungod kang Cristo? Kang kinsa siyang anak?” Miingon sila kaniya, “Ang anak ni David.” (43) Si Jesus miingon kanila, “Unya giunsa man ni David diha sa Espiritu sa pagtawag kaniya ug Ginoo, nga nag-ingon (44) 'Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo, “Lingkod sa akong tuong kamot, hangtod nga akong himuon ang imong mga kaaway nga imong tumbanan.”?’” (45) Unya kung si David nagtawag kang Cristo nga 'Ginoo', giunsa paghimo kaniya nga anak ni David?” (46) Walay usa nga nakahimo sa pagtubag kaniya sa usa ka pulong, ug wala nay tawo nga nangahas sa pagpangutana kaniya sa daghan pang mga pangutana sukad niadtong adlaw.

UNYA KUNG SI DAVID NAGTAWAG KANG CRISTO NGA 'GINOO', GIUNSA PAGHIMO KANIYA NGA ANAK NI DAVID? → WALAY USA NGA NAKAHIMO SA PAGTUBAG KANIYA SA USA KA PULONG.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Wala isulti ni Jesus sa mga Pariseo ang tubag sa iyang kaugalingong pangutana sa Mateo 22:41-46. Iyang gipangutana kini ug gibiyaaan nga wala matubag. Nagpabilin kini nga wala matubag bisan karon, ug may usa lang gihapon ka tubag nga mohaom niini. Ang Cristo mao ang anak ni David sumala sa unod, ug Ginoo ni David sumala sa iyang pagkatawo sa wala pa matawo si David.)

J3. GIGAMIT NI PEDRO ANG MAO GIHAPONG BERSIKULO SA ADLAW NGA NAGSUGOD ANG SIMBAHAN

Mga Buhat 2:32 Kining Jesus gibanhaw siya sa Dios, Ug kitang tanan saksi. (33) Busa ingon nga binayaw ngadto sa tuong kamot sa Dios ug nakadawat sa saad sa Balaang Espiritu gikan sa Amahan, siya

nagbubo niini nga inyong makita ug madungog. (34) Kay si David wala mikayab sa langit, apan nag-ingon siya, “Ang Ginoo nag-ingon ngadto sa akong Ginoo, Lingkod sa akong tuong kamot (35) Hangtod nga himuon ko ang imong kaaway nga tumbanan sa imong tiil.” (36) Busa, pasagdi ang tibuok kabanayan sa Israel nga masayod nga ang Dios naghimo kaniya nga Ginoo ug Cristo, kining Jesus nga gilansang ninyo sa krus.”

SI DAVID WALA MOSAKA NGADTO SA MGA LANGIT → GIHIMO SA DIOS KINING MISMONG SI JESUS, NGA INYONG GILANSANG SA KRUS, NGA MAGINOO UG CRISTO.

(Akong personal nga mga panghunahuna: Ang pangatarungan ni Pedro sa Buhat 2:29-36 mubo lamang. Ang pangatarungan ni Pedro wala magkinahanglan ug bisan unsang kaigmat. Si David nagsulat mahitungod sa usa nga molingkod sa tuong kamot sa Dios. Si David wala gayud mosaka aron molingkod sa tuong kamot sa Dios. Ang usa ka tawo makaadto ug makatan-aw sa lubnganan ni David, matod ni Pedro pipila ka bersikulo sa wala pa niini. Busa ang salmo dili mahitungod kang David. Unya gihinganlan ni Pedro ang tawo nga gihisgutan sa salmo. Gihinganlan ni Pedro kining tawhana nga walay bisan unsang pagpahumok: "kining Jesus, nga inyong gilansang sa cruz." Gitawag ni Pedro kining tawhana nga "Ginoo ug Cristo.")

J4. ANG MAO GIHAPONG SALMO NAGSULTI PA UG USA KA BUTANG — UG ANG HEBREOHANON NAGPATUKOD UG TIBUOK ARGUMENTO NIINI

Mga Salmo 110:4 Nanumpa si Yahweh ug dili na kini mausab: “Ikaw ang pari sa kahangtoran sunod sa laray ni Melquizedec.”

NANUMPA SI YAHWEH UG DILI NA KINI MAUSAB → IKAW ANG PARI SA KAHANGTORAN SUNOD SA LARAY NI MELQUIZEDEC.

Hebreohanon 5:5 Ni si Cristo wala magpasidungog sa iyang kaugalingon pinaagi sa paghimo sa iyang kaugalingon nga labaw nga pari. Hinuon, ang Dios miingon ngadto kaniya, “Ikaw ang akong Anak, karong adlaw ako mahimong imong Amahan.” (6) Susama usab kini sa iyang gisulti sa laing dapit, “Ikaw ang usa ka pari sa kahangtoran sunod sa laray ni Melchizedek.”

NI SI CRISTO WALA MAGPASIDUNGOG SA IYANG KAUGALINGON PINAAGI SA PAGHIMO SA IYANG KAUGALINGON NGA LABAW NGA PARI → IKAW ANG USA KA PARI SA KAHANGTORAN SUNOD SA LARAY NI MELCHIZEDEK.

Hebreohanon 7:3 Siya walay amahan, walay inahan, ug walay mga kaliwat, walay sinugdanan sa mga adlaw ni kataposan sa kinabuhi. Hinuon, nagpabilin siya nga usa ka pari hangtod sa kahangtoran, sama sa Anak sa Dios.

WALAY SINUGDANAN SA MGA ADLAW NI KATAPOSAN SA KINABUHI. HINUON → SAMA SA ANAK SA DIOS.

Hebreohanon 7:24 Apan tungod kay buhi si Jesus hangtod sa kahangtoran, ang iyang pagkapari walay pagkausab. (25) Busa siya usab makaluwas gayod niadtong moduol sa Dios pinaagi kaniya, tungod kay buhi siya sa gihapon aron sa pagpataliwala alang kanila.

NAGPADAYON SIYA SA WALAY KATAPUSAN + ANAA KANIYA ANG DILI MABALHIN NGA PAGKAPARI → SIYA MAKAHIMO SA PAGLUWAS KANILA HANGTOD SA KATAPUSAN.

(Akong personal nga mga hunahuna: Ang usa ka mubo nga salmo naglangkob ug daghang butang. Ang Salmo 110 naghisgot sa usa ka tawo nga gitawag ni David nga iyang Ginoo, nga naglingkod sa tuong kamot sa Dios. Ang Salmo 110 naghisgot sa usa ka hari nga naghari gikan sa Sion. Ang Salmo 110 naghisgot sa usa ka pari hangtod sa kahangtoran, sa usa ka han-ay nga mas karaan pa kay sa pagka-pari sa Israel, nga gipanumpa sa Dios pinaagi sa usa ka panumpa nga dili baliktaron sa Dios. Sa karaang Israel, gilain sa balaod ang katungdanan sa hari ug ang katungdanan sa pari. Ang usa ka tawo dili tugotan nga mohupot sa duha ka katungdanan ubos niana nga balaod. Ang Salmo 110 naghatag sa duha ka katungdanan ngadto sa usa ka tawo. Ang basahon sa Hebreohanon naggahin ug daghang mga kapitulo sa pagpasabot kon kinsa kadtong tawhana.)

K. GIBANHAW GIKAN SA LUBNGANAN — UG NAGPUYO DIHA KANIMO

K1. ANG KATINUOD MISMO, UG UNSAON KINI PAGIPADAYAG

1 Corinto 15:3 Kay gidala nako kaninyo ang pinakamahinungdanon nga mga butang nga nadawat usab nako: nga si Cristo namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga kasulatan (4) nga gilubong siya, ug nga nabanhaw siya sa ikatulo nga adlaw sumala sa mga kasulatan.

SI CRISTO NAMATAY TUNGOD SA ATONG MGA SALA SUMALA SA MGA KASULATAN + GILUBONG SIYA + NABANHAW SIYA SA IKATULONG ADLAW.

1 Corinto 15:20 Apan karon si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ang unang mga bunga niadtong mga nangamatay.

SI CRISTO NABANHAW GIKAN SA MGA PATAY, UG NAHIMONG UNAHANG BUNGA NILA NGA NANGATULOG.

K2. UNSAY GIPAMATUD-AN SA PAGKABANHAW MAHITUNGOD KANIYA

Roma 1:3 Mahitungod kini sa iyang Anak, nga natawo gikan sa mga kaliwatan ni David sumala sa unod. (4) Siya ang gituboy nga mahimong Anak sa Dios pinaagi sa gahom sa Espiritu sa pagkabalaan pinaagi sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, si Jesu-Cristo nga atong Ginoo.

GIHIMO GIKAN SA KALIWAT NI DAVID SUMALA SA UNOD → GIPAHAYAG NGA ANAK SA DIOS UBAN SA GAHUM, PINAAGI SA PAGKABANHAW GIKAN SA MGA PATAY.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Gibutang na usab ni Pablo ang duha ka bahin sa tubag sa usa ka tudling-pulong, sumala sa han-ay, diha sa Roma 1:3-4. Si Jesus miabot gikan sa banay ni David, diha sa unod. Si Jesus gipahayag nga Anak sa Dios uban sa gahom, pinaagi sa paggula gikan sa lubnganan. Bisan kinsa nga tawo makaingon nga siya Anak sa Dios. Si Jesus ra gayod ang nakabaton sa pagpamatuod niini nga pag-angkon pinaagi sa pagbangon gikan sa mga patay.)

K3. UNA KINING GIINGON SA DAANG TUGON

Mga Salmo 16:10 Kay dili mo isalikway ang akong kalag ngadto sa Sheol. Dili mo pagatugotan nga ang imong mga nagmatinumanon makakita sa bung-aw. (11) Gitudloan mo ako sa dalan sa kinabuhi; ang madagayaon nga kalipay nagapabilin sa imong presensya; ang kalipay nagasunod sa imong tuong kamot hangtod sa walay kahangtoran!”

IKAW DILI MOBIYA SA AKONG KALAG SA IMPYERNO → BISAN DILI MOTUGOT NGA ANG IMONG BALAAAN MAKAKITA SA PAGKADUNOT.

Mga Buhat 2:29 Mga igsoon, ako magasulti kaninyo nga maisugon mahitungod sa patriarka nga si David: siya namatay ug gilubong, ug ang iyang lubnganan uban kanato niining mga adlaw. (30) Busa, siya usa ka propeta ug nasayod nga ang Dios nagsaad ug nanumpa ngadto kaniya nga gikan sa iyang kaliwat adunay maglingkod sa iyang trono. (31) Ug iya nang nalantawan kini ug nagahisgot mahitungod sa pagkabanhaw ni Cristo: wala siya gipasagdan didto sa Hades, ni ang iyang unod makita nga madunot.

SI DAVID PATAY NA UG GILUBONG → NAKITA NIYA KINI NGA DAAN UG NAGSULTI MAHITUNGOD SA PAGBANHAW NI CRISTO.

K4. UG KARON — SIYA NAGPUYO SA MGA TAWO NGA IYANG GILUWAS

Roma 8:11 Kung ang Espiritu niya nga nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga patay nagapuyo kaninyo, siya nga nagbanhaw kang Cristo gikan sa patay magahatag ug kinabuhi usab sa inyong mga lawas nga may kamatayon pinaagi sa iyang Espiritu, nga nagpuyo nganha kaninyo.

ANG ESPIRITU NIYA NGA NAGBANHAW KANG JESUS GIKAN SA MGA PATAY MOPUYO KANINYO → BUHION USAB NIYA ANG INYONG MGA LAWAS NGA MAMATAY.

Galacia 2:20 Ako gilansang uban kang Cristo. Kini dili na ako ang nabuhi, apan si Cristo nga nagpuyo kanako. Ang kinabuhi nga ako karong gikinabuhi diha sa unod akong gikinabuhi pinaagi sa pagtuo sa Anak sa Dios, nga nahigugma kanako ug naghatag sa iyang kaugalingon alang kanako.

AKO GILANSANG UBAN KANG CRISTO → DILI NA AKO, KONDILI SI CRISTO ANG NAGPUYO KANAKO.

Colosas 1:27 Mao kini kadtong buot sa Dios nga mahimong maila kung unsa ang mga bahandi sa himaya niining gitagoang kamatuoran taliwala sa mga Gentil. Mao kini nga si Cristo anaa kaninyo, ang pagsalig sa umaabot nga himaya. **[G3466 musterion ■]**

KINING MISTERYOA = SI CRISTO ANAA KANIMO, ANG PAGLAUM SA HIMAYA.

Juan 14:23 Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, “Si bisan kinsa nga nahigugma kanako, motuman siya sa akong pulong. Higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami moanha kaniya, ug kami mohimo sa among puluy-anan diha kaniya.

SI BISAN KINSA NGA NAHIGUGMA KANAKO, MOTUMAN SIYA SA AKONG PULONG → UG KAMI MOANHA KANIYA, UG KAMI MOHIMO SA AMONG PULUY-ANAN DIHA KANIYA.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Sunda ang tibuok linya niini nga pagtuon hangtod sa iyang kataposan. Si Jesus uban na sa Amahan sa wala pa mahimo ang bisan unsa. Si Jesus mipakita sa mga tawo sa Daang Tugon, ug kadtong mga tawhana nabuhi. Si Jesus natawo gikan sa usa ka babaye sa usa ka gamayng lungsod. Si Jesus gipatay sa usa ka bungtod, sa kahoy, sa gawas sa siyudad. Si Jesus migawas gikan sa lubnganan. Ang Biblia karon nag-ingon nga si Jesus nagpuyo SA SULOD sa mga tawo. Kini nga kataposan mao gayod ang gipunting niini nga pagtuon sa tibuok panahon. Ang tumong niini nga pagtuon dili gayod aron modaog sa usa ka lalis mahitungod kon kinsa si Jesus. Ang tumong niini nga pagtuon mao nga ang usa nga mao kining tanan buot mopuyo sa sulod nimo. Matikdi usab ang Juan 14:23: "kami moanha." Ang tingog nga daghan (plural) nga nag-abli sa Biblia sa Genesis 1:26 nagpabilin gihapong presente dinhi.)

L. MOBALIK SIYA — UG ANG PAGPILI NGA MOLAHUTAY HANGTUD SA KAHANGTURAN

L1. SIYA MOANHI, UG ANG TANANG MATA MAKAKITA KANIYA

Mga Buhat 1:9 Sa pagsulti ni Ginoong Jesus niining mga butanga, samtang sila nagtan-aw, siya gibayaw paitaas, ug gisalipdan siya sa panganod gikan sa ilang mga mata. (10) Samtang nagtutok sila pag-ayo sa langit sa iyang pagkayab, sa kalit lang, adunay duha ka tawo nga nagbisti ug puti nga nagtindog uban kanila. (11) Miingon sila, “Kamong mga tawo sa Galilea, nganong nagtindog kamo dinhi nga naghanged sa langit? Kining Jesus nga gibayaw sa langit mobalik sa samang paagi sa pagkakita ninyo kaniya padulong sa langit.”

NGANONG NAGTINDOG KAMO DINHI NGA NAGHANGAD SA LANGIT? KINING JESUS NGA GIBAYAW SA LANGIT MOBALIK SA SAMANG PAAGI SA PAGKAKITA NINYO KANIYA PADULONG SA LANGIT.

Pinadayag 1:7 Tan-awa, siya moabot uban sa mga panganod; ang matag mata makakita kaniya, lakip ang naglansang kaniya. Ug ang tanan nga tribo sa kalibotan magbangotan diha kaniya. Oo, Amen.

ANG MATAG MATA MAKAKITA KANIYA + LAKIP ANG NAGLANSANG KANIYA.

L2. 2 Mga Taga-Tesalonica 1:7 ug pahuwasan niya kadtong nakadawat ug pasakit uban kanamo, sa panahon nga ipadayag ang Ginoong Jesu-Cristo gikan sa langit uban sa mga anghel sa iyang gahum. **[G1557 ekdikesis ■]** (8) Pinaagi sa gadilaab nga kalayo, siya ang manimalos sa mga wala nakaila sa Dios ug sa mga wala nagtuman sa maayong balita sa atong Ginoong Jesus. (9) Mag-antos sila sa silot sa walay katapusang paghukom layo sa presensya sa Ginoo ug sa himaya sa iyang gahum (10) inig balik niya sa adlaw nga himayaon siya sa iyang mga balaan, nga mahibulong ang tanan nga mga tumutuo tungod kay gituohan nila ang among pasidungog kaninyo.

DIHA SA NAGDILAAB NGA KALAYO NGA MANIMALOS SA MGA WALAY PAGKAILA SA DIOS, UG SA MGA WALAY PAGESUNOD SA EBANHELYO → SA DIHA NGA MOANHI SIYA SA PAGHIMAYA DIHA SA IYANG MGA SANTOS.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Basaha sa hinay-hinay ang 2 Tesalonica 1:8. Ang 2 Tesalonica 1:8 naghisgot ug duha ka grupo, dili usa lamang ka grupo. Ang unang grupo wala makaila sa Dios. Ang ikaduhang grupo wala magtuman sa ebanghelyo. Ang pag-ila ug ang pagtuman gihisgotan nga magkuyog sa mao gihapong bersikulo. Timan-i usab ang 2 Tesalonica 1:10, nga bahin sa mao gihapong pahayag. Ang mao ra gihapong pag-anhi ni Jesus nga kalayo alang sa usa ka grupo mao ang himaya alang sa lain nga grupo. Kini usa lamang ka panghitabo. Ang bahin sa panghitabo nga kini nga sakpan sa usa ka tawo mahukman karon, dili unya.)

L3. Pinadayag 19:11 Unya nakita ko nga naabli ang langit, ug nakita ko nga adunay usa ka puting kabayo! Ang usa nga nagsakay niini gitawag nga Matinud-anon ug Matuod. Naghukom siya uban ang katarong ug siya nakiggubat. (12) Ang mga mata niya sama sa nagdilaab nga kalayo, ug sa iyang ulo adunay daghang mga purongpurong. Aduna siyay ngalan nga gisulat kaniya nga walay bisan usa nga nakahibalo apan siya lamang. (13) Nagsul-ob siya sa usa ka kupo nga gituslob sa dugo, ug ang iyang ngalan gitawag nga Ang Pulong sa Dios.

SIYA NGA NAGLINGKOD SA IBABAW NIINI GITAWAG NGA MATINUD-ANON UG MATUOD → ANG IYANG NGALAN GITAWAG NGA ANG PULONG SA DIOS.

Pinadayag 19:16 Adunay sinulat sa iyang kupo ug sa iyang paa nga usa ka ngalan, HARI SA MGA HARI UG GINOO SA MGA GINOO.

HARI SA MGA HARI UG GINOO SA MGA GINOO.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Matikdi ang usa ka gamayng linya sa Pinadayag 19:12. Si Jesus adunay ngalan nga gisulat nga walay tawo nga nasayod, apan siya lamang ang nasayod nianang ngalana. Ang mga ngalan nga gihatag niini nga pagtuon makita sa mao gihapong pasahe. Kadto nga mga ngalan mao ang Kasaligan ug Matuod. Ang Pulong sa Dios. Hari sa mga hari, ug Ginoo sa mga ginoo.)

L4. ANG MGA LIBRO NGA GIABLIHAN

Pinadayag 20:11 Unya nakita ko ang usa ka dakong trono nga maputi ug ang usa nga milingkod niini. Ang yuta ug ang langit nahanaw gikan sa iyang atubangan, apan walay dapit nga ilang kaadtoan. (12) Nakita ko ang mga patay—ang mga gamhanan ug ang mga dili inila— nagtindog atubangan sa trono, ug gibuklad ang mga libro. Unya gibuklad ang laing libro—ang Libro sa Kinabuhi. Ang mga patay gihukman sumala sa nahisulat sa mga libro, sumala kung unsa ang ilang nabuhat. (13) Ang dagat mitugyan sa mga patay nga anaa niini. Ang Kamatayon ug ang Hades mitugyan usab sa mga patay nga anaa kanila, ug ang mga patay gihukman sumala sa ilang binuhatan. (14) Ang Kamatayon ug ang Hades gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Kini mao ang ikaduha nga kamatayon—ang linaw nga kalayo. (15) Kung bisan kinsa nga ngalan ang dili makaplagan nga nasulat sa Libro sa Kinabuhi, igatambog siya ngadto sa linaw nga kalayo.

ANG MGA BASAHON GIBUKSAN + LAIN NGA BASAHON GIBUKSAN, NGA MAO ANG BASAHON SA KINABUHI → BISAN KINSA NGA WALA MAKAPLAGI NGA NAHISULAT DIHA SA BASAHON SA KINABUHI GITAPOK NGADTO SA LINAW SA KALAYO.

(Ang akong personal nga mga hunahuna: Duha ka matang sa mga libro ang mitungha sa trono sa Pinadayag 20:12. Ang usa ka matang sa libro nagtala kung unsa ang gibuhay sa mga tawo. Ang lain nga matang sa libro nagtala sa mga ngalan, gitawag nga ang libro sa kinabuhi. Ang Pinadayag 20:12 wala mag-ingon nga adunay naluwas pinaagi sa kung unsa ang nahisulat sa mga libro sa mga binuhatan. Ang Pinadayag 20:15 nag-ingon nga ang usa lamang ka butang nga nakahukom sa sangputanan mao kung ang ngalan sa usa ka tawo nahisulat ba sa libro sa kinabuhi.)

L5. ANG PAGPILI, GIISIP SA TIN-AW GAYUD SAMA SA BISAN UNSANG GIINGON SA BIBLIA

Juan 3:18 Siya nga motuo kaniya dili silotan, apan siya nga dili motuo gisilotan na tungod kay wala man niya tuohi ang ngalan sa bugtong Anak sa Dios.

ANG WALA MOTOO GIHUKMAN NA.

Juan 3:36 Siya nga motuo sa Anak adunay kinabuhing walay kataposan, apan ang nisupak sa Anak dili makakita sa kinabuhi, apan ang kapungot sa Dios magpabilin diha kaniya.”

SIYA NGA MOTUO SA ANAK ADUNAY KINABUHING WALAY KATAPOSAN.

Roma 6:23 Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon, apan ang walay bayad nga gasa sa Dios mao ang kinabuhing walay kataposan diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

KAY ANG BAYAD SA SALA MAO ANG KAMATAYON → APAN ANG WALAY BAYAD NGA GASA SA DIOS MAO ANG KINABUHING WALAY KATAPOSAN DIHA KANG CRISTO JESUS NGA ATONG GINOO.

(Ang akong personal nga mga panabot: Ang Roma 6:23 mao ang sentro nga bersikulo niining tibuok nga pagtuon. Ang Roma 6:23 usa ka mubo nga pahayag nga may duha ka bahin. Ang sala may bayad nga kinahanglan bayaran, ug kana nga bayad mao ang kamatayon. Kana nga bayad mahimong bayran sa usa sa duha ka paagi. Bisan ang tawo mismo maoy magbayad, sa walay kataposan, o ang tawo modawat sa gibayad na ni Jesus, isip gasa. Kana ang tibuok pagpili. Walay makaikyas sa pagbuhay niana nga pagpili, tungod kay ang dili pagpili managsama ra sa pagpili sa unang paagi. Ang tanan niini nga pagtuon, sukad sa "himoong ta ang tawo" diha sa Genesis 1:26 hangtod sa trono diha sa Pinadayag 20, nagsangkap padulong niana usa ka desisyon. Aduna pay panahon aron himoon kana nga desisyon. Nagpadayon si Jesus sa pagtawag.)

L6. Mga Buhay 4:12 Wala nay laing tawo diin kita makabaton ug kaluwasan: kay wala nay laing ngalan ilalom sa langit, nga gikahatag ngadto sa mga katawhan, diin kita maluwas.”

WALA NAY LAING TAWO DIIN KITA MAKABATON UG KALUWASAN → KAY WALA NAY LAING NGALAN ILALOM SA LANGIT, NGA GIKAHATAG NGADTO SA MGA KATAWHAN, DIIN KITA MALUWAS.

Pinadayag 22:17 Ang Espiritu ug ang Pangasaw-onon nagaingon, “Adto ngari! Pasultiha ang nakadungog, “Adto ngari!” Bisan kinsa ang giuhaw, paanhia siya, ug bisan kinsa ang nangandoy niini, pakuhaa siya nga libre ug tubig sa kinabuhi.

ANG ESPIRITU UG ANG PANGASAW-ONON NAGAINGON → UG BISAN KINSA ANG NANGANDOY NIINI, PAKUHAA SIYA NGA LIBRE UG TUBIG SA KINABUHI.

Juan 3:17 Kay wala gipadala sa Dios ang iyang Anak ngadto sa kalibotan aron sa pagsilot sa kalibotan, apan aron luwason ang kalibotan pinaagi kaniya.

KAY WALA GIPADALA SA DIOS ANG IYANG ANAK NGADTO SA KALIBOTAN ARON SA PAGSILOT SA KALIBOTAN → APAN ARON LUWASON ANG KALIBOTAN PINAAGI KANIYA.

(Ang akong personal nga mga panghunahuna: Ang katapusang imbitasyon diha sa Bibliya walay bayad, ug kini gitanyag ngadto sa bisan kinsa. Ang gigamit nga pulong mao ang "bisan kinsa." Kanang pulonga wala magbiya kang bisan kinsa, tinuyo gayod. Wala kini magbiya sa pinakadaotan nga tawo nga nagbasa niini nga pagtuon, o sa tawo nga nagdumili na sa daghang katuigan. Si Jesus, nga mao kining tanan, mao ang nagsulti nga Dumuol. Ang tanan nga kinahanglan buhaton sa usa ka tawo mao ang moduol ug modawat sa tubig sa kinabuhi.)

PRACTICE QUIZ

- Genesis 1:26 — Ug ang Dios miingon, Buhaton ta ang tawo sa atong dagway:**
 - sumala sa atong dagway
 - tan-awa, kini maayo kaayo
 - sa dagway sa Dios gibuhat niya siya
- Isaias 7:14 — Ania, ang usa ka ulay manamkon, ug manganak ug usa ka anak nga lalaki:**
 - ug pagahinganlan mo ang iyang ngalan JESUS
 - ug pagahinganlan ang iyang ngalan Emmanuel
 - ug pagatawgon ang iyang ngalan nga Emmanuel
- Hukom 13:22 — Ug si Manoa miingon sa iyang asawa, Sa pagkatinuod mangamatay kita:**
 - kay ako usa ka tawo nga may mahugaw nga mga ngabil
 - kay ang dapit nga imong gitindugan balaan nga yuta
 - tungod kay nakita namo ang Diyos
- Salmo 110:1 — Si Jehova miingon sa akong Ginoo: Lumingkod ka sa akong tuo nga kamot:**
 - hangtud nga ibutang ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil
 - magmando ka sa taliwala sa imong mga kaaway
 - hangtud nga mahimo ko ang imong mga kaaway nga tumbanan sa imong mga tiil
- Hebreo 1:8 — Apan mahitungod sa Anak siya nagaingon: Ang imong trono, Oh Dios, maoy hangtud sa kahangturan:**
 - ang sungkod sa pagkamatarong mao ang sungkod sa imong gingharian
 - ang cetro sa imong gingharian maoy usa ka matarong nga cetro
 - ug ang kagamhanan igabutang sa iyang abaga
- Genesis 22:8 — Ang Dios magatagana ug usa ka nating karnero alang sa halad-nga-sinunog:**
 - ug gitungtong niini kang Isaac nga iyang anak
 - busa nanlakaw silang duruha sa tingub
 - tan-awa ang kalayo ug ang kahoy
- 2 Tesalonica 1:9 — Kinsa ang pagasilotan sa pagkalaglag nga walay katapusan gikan sa atubangan sa Ginoo:**
 - ug gikan sa himaya sa iyang gahum
 - nga mao ang ikaduhang kamatayon
 - ug alang sa himaya sa iyang pagkahalangdon

SUSIHA ANG TUBAG: 1-a, 2-b, 3-c, 4-c, 5-a, 6-b, 7-a

ANG MGA SAKSI SA LUYO NIINI NGA TUBAG

Kining tubaga wala magsandig sa tingog sa usa ka magsusulat lamang. Si Moises, si Josue, ang magsusulat sa basahon sa Maghuhukom, ang magsusulat sa mga basahon sa Cronicas, ug si David — silang tanan naghatag ug bahin niini. Mao usab si Isaias, Miqueas, ug Malaquias. Mao usab si Mateo, Lucas, ug Juan. Nagsulti si Pedro sa Pentekostes. Nagsulti si Felipe sa disyertong dalan. Nagsulat si Pablo latas sa walo ka mga sulat. Ang magsusulat sa basahon sa Hebreohanon nagtapos niini. Kana napulo ug lima ka mga tingog, latas sa kawhaan ug walo ka mga basahon sa Bibliya, gikan sa unang kapitulo sa basahon sa Genesis hangtod sa katapusang kapitulo sa basahon sa Pinadayag. Ang tanang napulo ug lima ka mga tingog nagsulti sa mao gihapong butang mahitungod sa mao gihapong tawo.

GIUNSA PAGKASANGA KINI NGA PAGTUON

GIUNSA SA USA KA LANDONG PAGTUDLO NGADTO SA KAHAYAG: ANG KAHYOY NGA GIPAPAS-AN SA LIKOD NI ISAAC (GENESIS 22:6) UG ANG KRUS NGA GIPAPAS-AN SA LIKOD SA ANAK (JUAN 19:17). ANG LANDONG MIPAKITA SA BUKID. ANG LAWAS MIPAKITA SA GAWAS SA SIYUDAD.

GIUNSA PAGKAHINUNGANON SA MGA PULONG: USA KA PULONG SA ININGLES NGA "LORD" NAGREPRESENTAR SA DUHA KA LAIN-LAINING PULONG HEBREOHANON SA SALMO 110:1. ANG DUHA KA PULONG HEBREOHANON MAO ANG YEHOVAH (H3068) UG ADOWN (H113). ANG TIBUOK ARGUMENTO NGA GIHIMO NI JESUS SA MATEO 22:45 NAGSUKAD NIINING KALAINAN.

→ **SA UNSANG PAAGI KINI MAGAMIT KANIMO: SI JESUS DILI LANG ANG USA NGA MIABOT. SI JESUS DILI LANG ANG USA NGA MOABOT. SI JESUS MAO ANG USA NGA GUSTO MOPUYO SA SULOD NIMO KARON (COLOSSAS 1:27, GALACIA 2:20).**

UNSAY KAHULOGAN NIINI ALANG SA KAHANGTURAN: ANG SUHOL SA SALA MAO ANG KAMATAYON. ANG GASA SA DIOS MAO ANG KINABUHING DAYON PINAAGI KANG JESU-CRISTO NGA ATONG GINOO (ROMA 6:23). KANA LAMANG ANG DUHA KA PAAGI NGA ANG USA KA TAWO MOBAYAD SA UTANG SA SALA.

DALAN SA KUNeho: ANG SALMO 110:4 UG ANG BASAHON SA HEBREOHANON KAPITULO 7 NAGBUKAS SA TIBUOK DOKTRINA SA PAGKASASERDOTE NI MELQUISEDEC. KINI NGA DOKTRINA NAGHULAGWAY SA USA KA HARI UG USA KA SASERDOTE NGA GIHIUSA SA USA KA TAWO, MAS KARAAN PA KAY SA BALAO, GIPANUMPAAN PINAAGI SA USA KA PANUMPA NGA DILI BAKLION SA DIOS. KINI NGA DOKTRINA ANGAY NGA HATAGAN SA IYANG KAUGALINGONG BUG-OS NGA PAGTUON.

→ **SANGA SA PAGTUON: ANG "KAMI" UG "AMONG" SA GENESIS 1:26, NGA GIHIUSA SA "USA KA GINOO" SA DEUTERONOMIO 6:4, MOPADULONG SA HINGPIT NGA PAGTUON BAHIN SA PAGKA-DIOS (GODHEAD). ANG PAGKA-DIOS USA LAMANG KA DIOS, DIIN ANG AMAHAN, ANG ANAK, UG ANG BALAANG ESPIRITU GINGANLAN INGON NGA LAHI NGA MGA PERSONA SA TIBUOK BIBLIYA. KINI NGA PAGTUON NAGHIKAP LAMANG SA NGILIT NIANA NGA HINGPIT NGA PAGTUON.**

→ **GAWAS SA HILISGUTAN: ANG 2 TESALONICA 1:7-10 UG ANG PINADAYAG 19:11-16 NAGBUKAS NGADTO SA TIBUOK NGA DOKTRINA SA PAGBALIK NI JESUS. KINI NGA DOKTRINA NAGLAKIP SA PAGKASIGURO SA PAGBALIK NI JESUS, ANG KALIT NGA PAGBALIK NI JESUS, UG ANG SUGO SA PAGBANTAY ALANG SA PAGBALIK NI JESUS. ISULTI NGA TIN-AW: ANG KASULATAN NAGPAHAYAG SA PAGKASIGURO SA PAGBALIK NI JESUS UG MIDUMILI SA PAGHATAG SA ISKEDYUL SA PAGBALIK NI JESUS (MATEO 24:36, BUHAT 1:7). KINI NGA MINISTERYO MIDUMILI USAB SA PAGHATAG SA ISKEDYUL SA PAGBALIK NI JESUS.**

DALAN SA KUNeho: GENESIS 3:15, ANG BINHI SA BABAYE, NAGBUKAS SA TIBUOK HILO SA GISAAD NGA BINHI. KINI NGA HILO MOAGI KANG ABRAHAM (GENESIS 22:18), KANG DAVID (SALMO 132:11), UG DIREKTANG GINGANLAN SA GALACIA 3:16.

→ **POSIBLE NGA PAGPADAYAG: GIPANGUTANA NI JACOB ANG TIGSUMBAGAY DIHA SA GENESIS 32 MAHITUNGOD SA IYANG KAUGALINGONG NGALAN APAN GIBALIBARAN SIYA (GENESIS 32:29). GIPANGUTANA NI MANOA ANG MANOLONDA SA GINOO MAHITUNGOD SA IYANG KAUGALINGONG NGALAN UG GISULTIHAN NGA ANG NGALAN MAO ANG PILIY (H6383), SOBRA KA KAHIBULONGAN ARON MAHIBALOAN (MAGHUHUKOM 13:18). UNYA MIINGON SI ISAIAS NGA ANG BATA NGA NATAWO ALANG KANATO PAGATAWON NGA KAHIBULONGAN, PELE (H6382), GIKAN SA MAO GIHAPONG GAMOT (ISAIAS 9:6). ANG NGALAN NGA GITAGOAN SA DAANG TUGON GIMANTALA IBABAW SA USA KA BATA. SA KATAPOSAN SA BIBLIA, SAMTANG NAGASAKAY PAGAWAS SA LANGIT, SI JESUS ADUNA GIHAPOY NGALAN NGA WALAY TAWO NGA NASAYUD**

GAWAS KANIYA LAMANG (PINADAYAG 19:12). ANG NGALAN GIHATAG, UG ANG NGALAN MAS LALOM PA KAY SA GITUDLO NIINING PAGTUON.

USA KA BUKAS NGA PAGDAPIT — BISAN KINSA IKAW, PADAYON SA PAGBASA

Dili kinahanglan nga ikaw usa ka Kristohanon aron mabasa kini nga pagtuon. Daghang mga butang mahimong nagdala kanimo dinhi. Usa ka pagpangita mahimong nagdala kanimo dinhi. Usa ka lantugi mahimong nagdala kanimo dinhi. Usa ka pangutana nga imong gidala sulod sa mga tuig mahimong nagdala kanimo dinhi. Ang kaikag mahitungod sa pagtuo sa uban mahimong nagdala kanimo dinhi. Ang tanan niini nga website imoha, walay bayad, sa imong kaugalingong pinulongan. Wala kami mangutana sa imong ngalan. Wala kami mangutana sa imong nasod. Wala kami mangutana kon unsa ang imong gitooan. Usa ka pagtuon dili igo aron bug-os nga mahulagway si Jesus. Gihatag namo niini nga pangutana ang tanan namong nabatonan, ug kini nga pagtuon nagsubay lamang sa usa ka dalan latas sa Bibliya. Si Jesus naglungtad sa wala pa ang sinugdanan. Si Jesus naglungtad karon. Si Jesus mobalik. Walay bisan usa ka panid nga makahuman sa paghulagway sa tanan niana. Daghan pang mga pagtuon ang naghulat dinhi. Mga pagtuon mahitungod sa kaluoy naghulat dinhi. Mga pagtuon mahitungod sa kaalam naghulat dinhi. Mga pagtuon mahitungod sa kahibalo naghulat dinhi. Mga pagtuon mahitungod sa pailub naghulat dinhi. Mga pagtuon mahitungod sa pagkadiosnon naghulat dinhi. Daghan pang mga pagtuon ang moabot. Basaha kini nga mga pagtuon sa bisan unsang pagkasunod-sunod nga imong gusto. Susiha ang among mga tinubdan samtang ikaw mobasa. Ang matag bersikulo niini nga mga pagtuon gipatik sa bug-os, tinuyo. Dili mo kinahanglan nga mosalig lang sa among pulong bahin sa bisan unsa. Ikaw mismo makatimbang sa matag bersikulo.

Adunay usa pa ka dugang nga imbitasyon nga misunod niini. Dili kami magpakaaron-ingnon nga kana nga imbitasyon gitago. Kana nga imbitasyon mao ang pagtuon mahitungod sa kinahanglan buhaton sa usa ka tawo aron maluwas. Basaha kana nga pagtuon karon kon buot mo kanang basahon karon. Basaha ang laing butang una kon mas ganahan ka nga basahon una ang laing butang. Walay nag-ihap. Ang pultahan magpabilin nga abli bisan unsa pa. Gisulti ni Pablo ang mga pulong sa ubos didto sa usa ka siyudad nga puno sa mga halaran ngadto sa mga dios nga dili iyang kaugalinong Dios. Gisulti ni Pablo kini nga mga pulong ngadto sa mga tawo nga wala mangayo kang Pablo sa pag-adto niana nga siyudad:

Mga Buhat 17:26 Ug gikan sa usa ka tawo iyang gibuhat ang matag nasod sa mga tawo nga nagpuyo sa ibabaw sa kalibotan, nagtakda sa ilang mga piniling mga panahon ug mga utlanan sa ilang pinuy-anan nga dapit. (27) Busa, kinahanglan pangitaon nila ang Dios ug tingali basin moduol sila kaniya ug makaplagan siya, ug sa pagkatinuod, wala siya mahilayo gikan sa matag-usa kanato.

GIBUHAT NIYA GIKAN SA USA KA DUGO ANG TANANG KANASURAN SA MGA TAWO → ARON SILA MANGITA SA GINOO, UG MAKAKAPLAG KANIYA + SIYA DILI LAYO SA MATAG USA KANATO.

MGA YAWING PULONG SA HEBREOHANON

“anghel / mensahero” — H4397 malak — usa nga gipadala; sinugo; anghel

Kini nga pulong nagnalan sa usa ka sangyaw, dili sa usa ka kinaiya. Kini nga pulong gigamit alang sa mga tawo. Kini nga pulong gigamit alang sa mga propeta. Kini nga pulong gigamit alang sa langitnong mga binuhat. Kini nga pulong sa iyang kaugalingon dili gyud magsulti kanimo kon UNSA ang gipadala nga tawo. Kini nga pulong sa iyang kaugalingon nagsulti lamang kanimo nga ang usa ka tawo gipadala. Ang naglibot nga teksto sa Bibliya kinahanglang mosulti kanimo sa uban pa. Ang naglibot nga teksto sa Bibliya nagsulti gayod kanimo sa uban pa niining mga asoy.

“Dios” — H430 elohim — Diyos; mga diyos; ang matuod nga Diyos

Ang Elohim maoy usa ka porma nga plural. Ang Elohim gigamit sa balikbalik alang sa usa ka matuod nga Dios, uban sa mga berbo nga singular. Kining pulong sa iyang kaugalingon nagadala sa kahingpitan nga giusisa niini nga pagtuon.

“GINOO” — H3068 Yehovah — ang ngalan sa pakigsaad sa Dios, nga gisulat sa KJV nga JEHOVA sa dagko nga mga letra

Bisan asa magpakita ang LORD sa dagkong mga letra diha sa Daang Tugon, si Yehova mao ang ngalan nga Hebreohanon sa ilalom sa English nga pulong nga LORD.

“Ginoo” — H113 adown — ginoo; agalon; tag-iya; usa nga nagmando

Sa Salmo 110:1, ang porma sa adown mabasa nga "ang akong Ginoo." Ang adown lahi nga pulong sa Hebreohanon gikan sa Yehovah, ang GINOO nga nagsulti sa Ginoo ni David niana nga bersikulo.

“usa” — H259 echad — usa; nahiusa; una

Echad mao ang pulong sa "Ang GINOO nga atong Dios usa ka GINOO." Echad mao ang samang pulong nga gigamit alang sa gabii ug buntag nga gitawag nga USA ka adlaw. Echad mao ang samang pulong nga gigamit alang sa usa ka lalaki ug sa iyang asawa nga mahimong USA ka unod.

“bugtong nga anak” — H3173 yachiyd — lamang; usa lang; nag-inusara; hinigugma

Ang Genesis 22 nagtawag kang Isaac nga "imong bugtong anak" sa tulo ka lain-laing higayon. Ang Yachiyd nagpasabot sa usa ug bugtong.

“kahoy” — H6086 ets — usa ka kahoy; kahoy; troso; tabla; sungkod

Ang Ets usa ka pulong sa Hebreohanon nga naglakip sa buhi nga kahoy ug sa gitagik nga kahoy. Ang Ets mao ang pulong alang sa kahoy nga gipapas-an ni Abraham kang Isaac.

“kahibulongan” — H6382 pele — usa ka katingalahan; usa ka kahibulongan; usa ka butang nga labaw sa pagsabot

Si Pele mao ang unang ngalan nga gihatag sa bata sa Isaias 9:6.

“tinago / kahibulongan” — H6383 piliy — katingalahan; hilabihan ka katingalahan nga dili masabtan

Ang Piliy mao ang pulong nga gihatag sa manolunda sa GINOO kang Manoah aron ihulagway ang iyang kaugalingong ngalan. Ang Piliy naggikan sa samang gamut sa ngalan nga pele diha sa Isaias 9:6.

“ulay” — H5959 almah — usa ka batan-ong babaye nga wala pay bana; usa ka ulay; usa ka dalaga

Almah mao ang pulong nga gigamit sa Isaias 7:14.

“Immanuel” — H6005 Immanuwel — kauban nato ang Dios ■

Ang Immanuwel usa ka ngalan nga sa iyang kaugalingon usa ka kompleto nga tudling-pulong. Gihubad ni Mateo kining ngalan alang sa magbabasa.

“kapitan / prinsipe” — H8269 sar — usa ka pangulo nga tawo; usa ka pangulo; usa ka kapitan; usa ka prinsipe; usa ka magmamando

Ang Sar mao ang titulo nga giangkon sa tawo nga may hinulbot nga espada sa gawas sa Jerico.

“AKO MAO” — H1961 hayah — anaa; molungtad; mahimo

Ang Hayah mao ang gamot nga pulong ilalom sa "AKO MAO ANG AKO" didto sa nagdilaab nga sapinit.

MGA YAWING PULONG SA GRIEGO

“Pulong” — G3056 logos — usa ka pulong; usa ka gipamulong; ang butang nga gisulti; ang pagpahayag sa hunahuna

Si Juan wala magsugod sa Ebanghelyo ni Juan uban sa usa ka pagkatawo. Si Juan nagsugod sa Ebanghelyo ni Juan sa wala pa ang sinugdanan.

“mipuyo” — G4637 skenoo — pagpatindog ug tolda; pagkampo; pagpuyo sa tolda

"Ang Pulong nahimong unod, ug mipuyo uban kanato." Kini nga bersikulo naghulagway sa Dios nga nagpuyo sa lawas sa tawo sama sa usa ka tawo nga nagpuyo sa usa ka tolda.

“bugtong natawo” — G3439 monogenes — natawo nga bugtong; usa ka matang; ang bugtong nga matang niini

Ang Monogenes gigamit alang sa Anak. Ang Monogenes gigamit alang kang Isaac sa Hebreohanon 11:17.

“gipahayag” — G1834 exegeomai — mangulo sa paggawas; magpagawas; isugilon sa hingpit; ipahibalo
Walay tawo nga nakakita sa Dios. Ang bugtong Anak nagpadayag sa Dios ngadto sa dayag diin ang Dios makita.

“napasig-uli” — G2644 katallasso — pagbag-o gikan sa pagkaaway ngadto sa pagkahigala; pagpabalik
ngadto sa pabor

Ang Katallasso naghingalan sa tibuok rason sa krus, sa usa ka pulong.

“pagpasig-uli” — G2643 katallage — ang pagpahiuli sa kalooy; ang pagdugtong pagbalik sa duha ka
nabahin nga kilid

*Ang Katallage naggikan sa samang gamut sa katallasso sa ibabaw. Ang Katallasso naghigot sa buhat sa pagpasig-
uli (ang pagpahiuli sa panaghigalaay sa duha nga nabulag). Ang Katallage naghigot sa sangputanan niana nga
pagpasig-uli.*

“kapasayloan” — G859 aphesis — usa ka pagpapahawa; usa ka pagpagawas; usa ka pagbuhi;
kapasayloan

Kon walay pag-ula sa dugo, walay pagpapahilayo sa sala.

“misteryo” — G3466 musterion — usa ka tinago; usa ka butang nga kaniadto natago apan karon
gipadayag na

*Sa Biblia, ang misteryo dili gayod usa ka tigmo nga kinahanglang sulbaron. Ang misteryo sa Biblia usa ka tinago
nga gikeka sa Dios nga isulti.*

“panimalos” — G1557 ekdikesis — kadtong nagagikan sa katarong; ang bug-os nga pagtul-id sa sayop
*Ang Ekdikesis mao ang pulong nga gigamit sa 2 Tesalonica 1:8. Ang Ekdikesis wala nagpasabot sa dili makontrol
nga kasuko. Ang Ekdikesis nagpasabot sa hustisya nga hingpit nga natuman.*

“panganay” — G4416 prototokos — kamagulangan; unang gipahimugso

Ang Amahan miingon “pasimbaha siya sa tanang mga anghel sa Dios” mahitungod sa Anak.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Cebuano Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).